

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo finansija
Federalno ministarstvo financija

Objedinjeni tekst PRIJEDLOGA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK koji uključuje:

- **Prijedlog Zakona o porezu na dohodak iz lipnja 2018. godine**
- **Amandmani Vlade FBiH iz rujna 2019. godine**
- **Amandman I. Kluba zastupnika Naše stranke iz studenog 2020. godine**

Sarajevo, rujna 2021. godine

ZAKON O POREZU NA DOHODAK

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet zakona)

- (1) Ovim zakonom propisuje se način utvrđivanja, plaćanja i prijave poreza na dohodak fizičkih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
- (2) Pripadnost prihoda od poreza na dohodak fizičkih osoba utvrđuje se prema posebnim propisima.

Članak 2.

(Pojmovi)

- (1) U smislu ovoga Zakona primjenjuje se značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima i propisima u Federaciji i Bosni i Hercegovini, ukoliko u ovom zakonu nije izričito navedeno drugačije značenje.
- (2) U smislu ovoga Zakona primjenjuju se sljedeći pojmovi:
 - a) pojam „*porezni obveznik*“ znači svaka osoba koje podliježe plaćanju poreza na dohodak prema ovom Zakonu.
 - b) pojam „*osoba*“ znači svaka fizička ili pravna osoba.
 - c) pojam „*fizička osoba*“ znači građanin ili samostalni poduzetnik.
 - d) pojam „*samostalni poduzetnik*“ označava građanina koji ima registriranu osnovnu, dopunsku ili dodatnu djelatnost na teritoriju Federacije.
 - e) pojam „*povezana osoba*“ znači bilo koja osoba koja je povezana s poreznim obveznikom na način predviđen ovim Zakonom.
 - f) pojam „*stalno mjesto poslovanja*“ smatra se mjesto preko kojeg nerezident obavlja poslovanje u cijelosti ili djelomično na teritoriju Federacije.
 - g) pojam „*neograničena porezna obveza*“ smatra se pravom oporezivanja prihoda koji je ostvaren iz bilo kojeg izvora u Bosni i Hercegovini i/ili inozemstvu.
 - h) pojam „*porezni kredit*“ smatra se iznos za koji se umanjuje obračunati porez na dohodak.
 - i) pojam „*porezni agent*“ znači osoba koja vrši obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak u ime poreznog obveznika.
 - j) pojam „*mirovine*“ znači svako davanje osobama na ime prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja iz prošlog radnog odnosa.
 - k) pojam „*plaće ili naknade*“ uključuje doprinose iz osnovice, porez na dohodak i iznos isplate.
- (3) Na način korišten u ovom zakonu, jednina uključuje množinu, a množina uključuje jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije. Osobna zamjenica "on" na isti način uključuje osobnu zamjenicu "ona", a "njega" uključuje "nju", osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

II. POREZNI OBVEZNIK

Članak 3.

(Obveznik poreza na dohodak)

- (1) Fizička osoba koja ima stalno prebivalište ili boravište u Federaciji, podliježe neograničenoj poreznoj obvezi poreza na dohodak.
- (2) Ograničenoj poreznoj obvezi podliježu:

- a) fizičke osobe koje imaju prebivalište na području Republike Srpske i/ili Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt), a koja ostvaruju dohodak na teritoriju Federacije;
 - b) nerezidenti Federacije za ostvareni dohodak na teritoriju Federacije.
- (3) Na zahtjev fizičkih osoba koje se smatraju neograničeno porezno odgovorne, a koje još uvijek imaju prebivalište u Federaciji, ali ne i boravište, porezna obveza se ograničava na dohodak ostvaren na teritoriju Federacije, ukoliko svoj boravak izvan teritorija Federacije mogu dokazati dokumentom nadležnog organa za taj boravak.
- (4) Na osobu iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka primjenjuju se odredbe članka 14. ovoga Zakona.
- (5) Ukoliko više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba za udio dohotka koji ostvari u ukupnom dohotku.
- (6) Porezni obveznik je i nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti, i to samo do visine vrijednosti naslijeđene imovine. Nasljednik je istovremeno i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka.
- (7) Iznimno od stavka (2) točka a) ovoga članka, ne smatraju se obveznicima poreza na dohodak fizičke osobe koje imaju prebivalište na području Republike Srpske i/ili Brčko Distrikta, a koje ostvaruju dohodak u državnim institucijama Bosne i Hercegovine koji se nalaze na teritoriju Federacije za dohodak ostvaren u tim institucijama.

Članak 4.

(Rezidenti i nerezidenti)

- (1) Rezidentom Federacije, u smislu ovoga Zakona, smatra se fizička osoba koja:
- a) ima prebivalište ili boravište na teritoriju Federacije ili centar poslovnih i životnih interesa, i/ili
 - b) na teritoriju Federacije, neprekidno ili s prekidima, boravi 183 ili više dana u bilo kojem dvanaestomjesečnom razdoblju.
- (2) Nerezidentom, u smislu ovoga Zakona, smatra se fizička osoba, državljanin druge države koja na teritoriju Federacije nema prebivalište i stalno boravište, a boravi manje od 183 dana, neprekidno ili s prekidima, u bilo kojem dvanaestomjesečnom razdoblju.

Članak 5.

(Osobe koje ne podliježu oporezivanju)

- (1) Fizičke osobe koje ne podliježu oporezivanju, uz uvjet da nisu državljani Bosne i Hercegovine, a imaju prebivalište ili boravište na teritoriju Federacije, su:
- a) šefovi, osoblje i zaposleni stranih diplomatskih misija, te članovi njihovih kućanstava;
 - b) šefovi stranih konzulata, konzularni dužnosnici ovlašteni da obavljaju konzularne funkcije, počasni konzuli stranih država, te članovi njihovih kućanstava;
 - c) dužnosnici i stručnjaci za realizaciju programa iz okvira Organizacija ujedinjenih naroda i njenih specijaliziranih agencija;
 - d) šefovi, osoblje i zaposleni u Uredu visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu (Office of the High Representative – OHR) i članovi njihovih kućanstava;
 - e) fizičke osobe koje rade kao posluga u stranim diplomatskim i konzularnim predstavništvima i međunarodnim organizacijama.
- (2) Iznimno, ukoliko fizičke osobe iz stavka (1) ovoga članka ostvaruju dohodak s teritorija Federacije, osim dohotka koji ostvare od svoje države ili međunarodne organizacije, obveznici su poreza na dohodak, za taj dohodak.
- (3) Fizičke osobe - rezidenti državljani Bosne i Hercegovine/Federacije za ostvareni dohodak od nesamostalnog rada po osnovi radnog odnosa s Uredom visokog predstavnika za Bosnu i

Hercegovinu (Office of the High Representative - OHR), Organizacije ujedinjenih naroda i njenih specijaliziranih agencija, ne podliježu oporezivanju.

III. OSNOVICA POREZA NA DOHODAK

Članak 6.

(Utvrdjivanje dohotka)

- (1) Dohodak je razlika između oporezivih prihoda ostvarenih u poreznom razdoblju i odbitnih rashoda nastalih u istom poreznom razdoblju.
- (2) Prihodi i rashodi utvrđuju se primjenom principa blagajne.
- (3) Prihodi se pripisuju onoj osobi koja ih je ostvarila. U slučaju prestanka porezne obveze prihodi se pripisuju onoj osobi (pravnom slijedniku) kojoj se na temelju njenog prijenosa povećava ekonomska snaga.
- (4) Rashodi se pripisuju onoj osobi kojoj se pripisuju i prihodi iz stavka (3) ovoga članka.
- (5) Prihodi i rashodi koji su nastali u ime i za račun drugog (prolazne stavke) ne smatraju se ni prihodom, ni rashodom i ne utječu na visinu dohotka.
- (6) Odbitnim rashodima se ne smatraju ni oni rashodi, koji se ne mogu jasno odvojiti od rashoda, niti rashodi uzrokovani osobnim potrebama poreznog obveznika, ili nisu nastali s namjerom stjecanja oporezivih prihoda, kao što su: rashodi na ime osobnih poreza, novčanih kazni i prekršaja, troškova sudskih ili upravnih postupaka u osobnim predmetima i zateznih kamata na zakašnjela plaćanja rashoda.

Članak 7.

(Prihodi koji su predmet oporezivanja)

- (1) Prihodi koji podliježu obvezi obračuna i plaćanja poreza na dohodak su:
 - a) prihodi od nesamostalnog rada
 - b) prihodi od samostalnog rada
 - c) prihodi od imovine i imovinskih prava
 - d) prihodi od ulaganja kapitala,
 - e) prihodi od nagradnih igara i igara na sreću
 - f) ostali prihodi u skladu s člankom 42. ovoga Zakona.
- (2) Prihodima, u smislu stavka (1) ovoga članka, smatraju se sva primanja bilo da su ostvarena u novcu, stvarima, pravima, uslugama ili na drugi način, izražena po tržišnoj vrijednosti stvari, prava ili protuusluga na dan stjecanja raspolaganja.
- (3) Tržišna vrijednost, u smislu stavka (2) ovoga članka, predstavlja iznos koji bi se ostvario između nepovezanih osoba u isto vrijeme za ista ili slična prava, stvari, usluge pod uvjetima nepristrane konkurencije.

Članak 8.

(Izuzeti prihodi)

- (1) Prihodi koji se, u smislu ovoga Zakona, ne uključuju u osnovicu poreza na dohodak, a koji se isplaćuju iz proračuna svih razina vlasti ili izvanproračunskih fondova su:
 - a) naknada za vrijeme nezaposlenosti i spriječenosti za rad;
 - b) mirovina rezidenta, bilo da je stečena u inozemstvu ili u Bosni i Hercegovini;
 - c) primanja ostvarena na osnovi posebnih propisa o pravima branitelja i članova njihovih obitelji, ratnih vojnih invalida, civilnih invalida, civilnih žrtava rata i druga socijalna davanja;

- d) dječji dodatak i novčana sredstava za opremu novorođenčeta;
- e) naknada za rad hranitelja i naknada za održavanje korisnika u hraniteljskoj obitelji;
- f) naknade osuđenim osobama za vrijeme odsluženja kazne u odgojno-popravnim, odnosno kazneno-popravnim ustanovama;
- g) prihodi na osnovi nagrada članovima Akademije znanosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine i nagrada za tehničko – tehnološke inovacije i društveno – humanistička postignuća;
- h) prihodi na osnovi nagrade učenicima i studentima osvojene na natjecanjima u okviru obrazovnog sustava i organiziranim školskim i visokoškolskim natjecanjima;
- i) prihodi na osnovi nagrade za iznimna dostignuća u oblasti obrazovanja, kulture, znanosti, sporta i drugih povoda obilježavanja značajnih datuma;
- j) osvojene, odnosno dobivene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim natjecanjima;
- k) mjesečni prihodi u iznosu do 300,00 KM na osnovi stipendija učenika i studenata na redovitom školovanju, uključujući i sportske stipendije;
- l) godišnji prihodi po osnovi jednokratnih novčanih potpora dodijeljenih kandidatima izabranim putem javnih poziva ili natječaja koji dodjeljuje potpore za stjecanje znanstvenog stupnja magistra znanosti, odnosno doktora znanosti, te postdoktorandima u svrhu izmirenja obveza prema visokoškolskim ustanovama i troškova koji proističu iz obavljanja znanstveno-istraživačkog rada u iznosu do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- m) pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih izvanrednih događaja;
- n) premije, subvencije i druga sredstava koja se u svrhu poticanja razvoja poljoprivrede, plaćaju, odnosno isplaćuju iz proračuna Federacije, kantona i jedinica lokalnih samouprava na poseban namjenski račun nositelju obiteljskog poljoprivrednog gazdinstva koji je upisan u registar poljoprivrednih gazdinstava sukladno propisima koji uređuju tu oblast.

(2) Prihodi koji se ne uključuju u osnovicu poreza na dohodak su:

- a) primanja odnosno donacije koje građani ostvaruju po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabava lijekova i ortopedskih pomagala), a koja nisu plaćena osnovnim ili dopunskim zdravstvenim osiguranjem;
- b) godišnji prihodi na osnovi naknada za tjelesna oštećenja, umanjenu radnu sposobnost, naknada za pretrpljenu neimovinsku štetu i naknada šteta zaposlenicima po osnovi posljedica nesreće na radu u iznosu do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- c) prihodi po osnovi nasljedstva i poklona ukoliko su na njih plaćeni porezi ili su oslobođeni od poreza po propisima kantona;
- d) godišnji prihodi u iznosu do 3.600,00 KM na ime stipendija i/ili školarine (upisnine) učenika i studenata na redovitom školovanju, uključujući i sportske stipendije;
- e) mjesečne naknade u iznosu do 150,00 KM na ime troškova prakse i obrazovanja učenika i studenata na redovitom školovanju;
- f) naknade troškova volontiranja u mjesečnom iznosu do 100,00 KM koju ostvaruje volonter, u skladu sa zakonom koji uređuje tu oblast;
- g) naknade u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove obitelji ili umirovljenog radnika, pomoći u slučaju teške invalidnosti, bolesti zaposlenog u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- h) pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih izvanrednih događaja u visini stvarnih troškova;

- i) naknade štete zbog posljedica nesreće prema odluci suda ili nagodbi tijekom sudskog/izvansudskog postupka u visini do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- j) prihodi od prodaje imovine koja je korištena u osobne svrhe, osim prihoda koji se ovim Zakonom oporezuju;
- k) osvojene, odnosno dobivene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim natjecanjima;
- l) otpremnina koja se daje zaposlenom u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku prilikom odlaska u mirovinu;
- m) prihodi na osnovi kamate u bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama, bankovnim tekućim računima (žiroračun, devizni računi i dr.) i kamate na državne obveznice, osim prihoda iz članka 39. stavka (2) ovoga Zakona;
- n) prihodi po osnovi naknada za osiguranje života, stvari, imovine i odgovornosti, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriju Federacije;
- o) prihodi po osnovi isplaćenih naknada životnog osiguranja koji imaju karakter štednje, kao i isplaćene prihode po osnovi dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriju Federacije, osim prihoda iz članka 39. stavka (1) točka d) ovoga Zakona;
- p) prihodi iz članka 17. stavka (5) ovoga Zakona, koje isplaćuje/daje porezni agent;
- r) godišnji prihodi fizičkih osoba koje ostvaruju u neprofitnim pravnim osobama za dobrovoljno sudjelovanje u akcijama koje su u općem javnom interesu u iznosu do 500,00 KM;
- s) godišnje naknade na ime socijalne pomoći koja se isplaćuju iz sredstava članarine članovima radničkih sindikata ili udruženja umirovljenika u visini do jedne prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- t) naknade koje se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa Europske unije putem akreditiranih tijela za provedbu aktivnosti u okviru programa i fondova Europske unije;
- u) dobiti ostvareni sudjelovanjem u nagradnim igrama koje organiziraju pravne osobe u propagandne svrhe, a koji se isključivo odnose na proizvod ili paket proizvoda iz vlastitog proizvodnog asortimana, ukoliko tržišna vrijednost takvog dobitka ne prelazi iznos 100,00 KM.
- v) **prihodi na ime pomoći koju fizičke osobe primaju od osoba iz članka 15. stavka (1) točka a) ovoga Zakona**¹.

Članak 9.

(Odbitni rashodi)

Rashodima koji umanjuju prihode iz članka 7. ovoga Zakona smatraju se:

- a) uplaćeni obavezni doprinosi za:
 - 1) mirovinsko i invalidsko osiguranje (u daljnjem tekstu: PIO/MIO)
 - 2) zdravstveno osiguranje
 - 3) osiguranje od nezaposlenosti;
- b) rashodi na ime osobnog odbitka iz članka 48. ovoga Zakona;
- c) rashodi koji se mogu povezati s ostvarenjem prihoda na način propisan člankom 6. ovoga Zakona;
- d) rashodi u postotnog iznosu ostvarenog prihoda u visini propisanoj ovim Zakonom.

¹ Amandman I. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 8. stavku (2) dodaje se nova točka v) koja glasi: „v) prihodi na ime pomoći koju fizičke osobe primaju od osoba iz članka 15. stavka (1) točka a) ovoga Zakona”

Članak 10.

(Osnovica poreza na dohodak)

- (1) Osnovicu poreza na dohodak rezidenta predstavlja razlika između ukupnih oporezivih prihoda iz članka 7. ovoga Zakona stečenih u jednom poreznom razdoblju, osim prihoda iz članka 8. ovoga Zakona i odbitnih rashoda iz članka 9. ovoga Zakona.
- (2) Osnovicu poreza na dohodak nerezidenta predstavlja razlika između ukupnih oporezivih prihoda iz članka 7. ovoga Zakona stečenih u jednom poreznom razdoblju i rashoda iz članka 9. toč. c) i d) ovoga Zakona.
- (3) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, osnovica poreza na dohodak od samostalnog rada umanjuje se za porezni gubitak iz prethodnog razdoblja na način propisan ovim Zakonom.

Članak 11.

(Način oporezivanja)

Porez na dohodak plaća se:

- a) po odbitku od svakog pojedinačnog dohotka
- b) na temelju rješenja Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava)
- c) samooporezivanjem.

Članak 12².

(Stope poreza na dohodak)

Porez na dohodak plaća se po stopi od:

- a) **10%**
- b) **13%**

Članak 13.

(Porezno razdoblje)

- (1) Porez na dohodak utvrđuje se i plaća za kalendarsku godinu (u daljnjem tekstu: porezno razdoblje).
- (2) Porezno razdoblje može biti kraće od kalendarske godine u slučaju ako:
 - a) rezident tijekom kalendarske godine postane nerezident ili obrnuto;
 - b) prema odredbama ovoga Zakona, rezidentu postaje ili prestaje svojstvo poreznog obveznika.
- (3) U slučajevima iz stavka (2) ovoga članka, prava iz ovoga Zakona računaju se u korist poreznog obveznika na pune mjesece.

² Amandman II. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

Članak 12. mijenja se i glasi:

Članak 12. (Stope poreza na dohodak)

Porez na dohodak plaća se po stopi od:

- a) 10%
- b) 13%".

Članak 14.

(Eliminiranje dvostrukog oporezivanja)

- (1) Rezidentu Federacije koji ostvari dohodak u drugoj državi, na koji je plaćen porez u toj državi, odobrava se porezni kredit na način propisano ovim Zakonom.
- (2) Odredbe Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja (u daljnjem tekstu: Ugovor) koje država Bosna i Hercegovina ima potpisane s drugim državama, imaju prioritet u odnosu na odredbe ovoga Zakona.
- (3) Ukoliko porezni obveznik rezident Federacije, sukladno Ugovoru po osnovi prihoda ostvarenog izvan teritorija Bosne i Hercegovine ili izvan teritorija Bosne i Hercegovine tijekom poreznog razdoblja akontacije poreza na dohodak plaća u inozemstvu iz tog prihoda, nije obavezan plaćati akontacije poreza na dohodak u Federaciji, o čemu je obavezan obavijestiti Poreznu upravu, ali je u tom slučaju obavezan podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak prema članku 61. ovoga Zakona, osim ako Bosna i Hercegovina sukladno Ugovoru izuzima taj dohodak od oporezivanja. Isto se primjenjuje i za prihode rezidenata upućenih na rad izvan Bosne i Hercegovine po nalogu inozemnog poslodavca.
- (4) Rezidentu Federacije koji ostvari dohodak kod pravne osobe sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, ili nerezidentnoj pravnoj osobi, a koji je oporeziv prema odredbama ovoga Zakona i na koji je plaćen porez u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu ili inozemstvu, odobrava se porezni kredit u visini plaćenog poreza na dohodak koji bi se inače platio za taj iznos prihoda iskazan sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (5) Potvrdu o rezidentnosti u svrhu izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, na zahtjev poreznog obveznika – rezidenta Federacije, izdaje nadležna organizacijska jedinica Porezne uprave u kojoj je evidentiran kao porezni obveznik.
- (6) Oblik, sadržaj i postupak izdavanja potvrde o rezidentnosti propisuje federalni ministar financija.

Članak 15.

(Povezane osobe)

- (1) Povezanim osobama, u smislu ovoga Zakona, smatraju se sljedeće osobe:
 - a) bračni i izvanbračni drug, potomci bračnog i izvanbračnog druga, braća i sestre i njihovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao i braća i sestre i roditelji bračnog ili izvanbračnog druga;
 - b) pravna osoba i svaka fizička osoba koja posjeduje neposredno ili posredno 25 ili više postotaka vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u toj pravnoj osobi;
 - c) dvije ili više pravnih osoba ukoliko jedna fizička osoba ili treća osoba posjeduje direktno ili indirektno 25 ili više postotaka vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u svakoj pravnoj osobi.
- (2) Povezanim osobama smatraju se i bilo koje dvije osobe ukoliko jedna osoba djeluje ili će vjerojatno djelovati sukladno smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama druge osobe ili ukoliko obje djeluju ili će vjerojatno djelovati sukladno smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama treće osobe, bez obzira na to da li su te smjernice, zahtjevi, prijedlozi ili želje priopćeni.

Članak 16.

(Transferne cijene)

- (1) Transfernom cijenom smatra se cijena koja je nastala između povezanih osoba iz članka 15. ovoga Zakona, a koja se uslijed smjernica, zahtjeva, prijedloga ili želja povezane osobe, obavlja po uvjetima koji ne postoje između nepovezanih osoba, ili koja je različita od tržišne cijene.
- (2) Porezni obveznik koji ima jednu ili više transakcija iz stavka (1) ovoga članka između povezanih osoba, dužan je transakcije iskazati po načelu „izvan dohvata ruke“, na način da se transakcije s povezanim osobama ne razlikuju od uvjeta koji bi postojali između nepovezanih osoba u usporedivim transakcijama obavljenim pod usporedivim okolnostima.

- (3) Transakcija između nepovezanih osoba je usporediva s transakcijom između povezanih osoba kada ne postoje razlike između transakcija koje bi mogle materijalno utjecati na financijski efekt koji se ispituje metodom transferne cijene.
- (4) Metode transferne cijene su:
 - a) metoda usporedne cijene i/ili
 - b) metoda cijene koštanja uvećana za uobičajenu zaradu.
- (5) Ukoliko uvjeti transakcije s povezanom osobom nisu u skladu s načelom „izvan dohvata ruke“, Porezna uprava će povećati dohodak poreznog obveznika, tako što će ili povećati oporezivi prihod ili smanjiti priznate rashode kako bi se ostvarila usklađenost s načelom „izvan dohvata ruke“.

IV. OPOREZIVANJE POJEDINIH VRSTA PRIHODA

Odjeljak A. Dohodak od nesamostalnog rada

Članak 17.

(Prihodi od nesamostalnog rada)

- (1) Prihodom od nesamostalnog rada smatraju se svi prihodi koje poslodavac daje zaposleniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos i koristi koje zaposlenik ostvari kod poslodavca, i to:
 - a) plaću koju poslodavac daje zaposleniku u vezi sa sadašnjim radom (uključujući noćni, prekovremeni i rad na dan tjednog odmora ili rad u dane blagdana), budućim naknadama plaće po osnovi sadašnjeg i prijašnjeg radnog odnosa;
 - b) naknade plaće iz članka 81. Zakona o radu FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16 i 89/18³);
 - c) naknade na ime toplog obroka koje se isplaćuju, regresa za godišnji odmor i ostalih naknada koje poslodavac daje zaposleniku, u skladu s odredbama kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora;
 - d) prihodi po osnovi koristi, premija, pomoći, bonusa i nagrada koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku u skladu s kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom;
 - e) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koje se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom razdoblju na temelju sudske presude, osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalnog rada;
 - f) svi drugi prihodi koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku za obavljeni rad po njegovim uputama, na temelju i u vezi s nesamostalnim radom, bez obzira na oblik i način isplate ili osnovu za isplatu, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno.
- (2) Posebno, prihodom ili koristi od nesamostalnog rada koje poslodavac daje direktno ili indirektno osobi sa ili bez zasnivanja radnog odnosa smatra se i:
 - a) menadžerska naknada (plaća) ili korist koja se isplaćuje/daje osobama bez zasnivanja radnog odnosa za obavljanje poslovodne funkcije;
 - b) naknada (plaća) ili korist osoba upućenih na rad na teritoriju Federacije po nalogu inozemnog poslodavca u rezidentna gospodarska društva za rad u tim društvima;
 - c) naknada (plaća) ili korist osoba upućenih na rad izvan teritorija Federacije po nalogu poslodavca u nerezidentna gospodarska društva za rad u tim društvima;

³ Amandman III. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 17. stavak (1) točka b) iza riječi: „26/16“ dodaju se riječi: „i 89/18“

- d) naknada (plaća) ili korist članova zastupničkih i izvršnih tijela državne, entitetske i kantonalne vlasti i jedinica lokalne samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama;
 - e) naknada (plaća) ili korist osoba nastavnog, profesorskog, istraživačkog osoblja na sveučilištima, fakultetima i visokoškolskim ustanovama koji im se isplaćuju za rad u tim ustanovama;
 - f) naknada (plaća) ili korist osobama koji se isplaćuju na ime poslova za obavljene rad po uputama poslodavca koji utvrđuje mjesto, uvjete i način obavljanja rada, bez obzira na oblik i način isplate ili osnovu za isplatu, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno.
- (3) Oporezivim prihodom od nesamostalnog rada smatraju se i vrijednosni papiri/ili udjeli koje zaposlenik dobije od poslodavca ili od s poslodavcem povezane osobe u momentu stjecanja prava raspolaganja tim vrijednosnim papirima i/ili udjelima. Vrijednosni papir u smislu ovoga Zakona smatra se i polica osiguranja.
- (4) Koristi, u smislu ovoga članka, smatraju se:
- a) korištenje službenog vozila i drugih sredstava u privatne svrhe na način propisan Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
 - b) smještaj, hrana i druga sredstva i usluge na način propisan Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
 - c) prodaja odnosno kupovina imovine poreznog agenta po cijeni koja je niža od tržišne cijene;
 - d) kamate za odobrenu beskamatnu pozajmicu ili pozajmice s kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope;
 - e) izmirivanje osobnih troškova;
 - f) izmirivanje ili oprost dužničke obveze;
 - g) premije osiguranja koje plaća poslodavac ili s poslodavcem povezana osoba, a gdje je korisnik police osiguranja zaposlenik na način propisan ovim Zakonom.
- (5) Izuzeti prihodi iz članka 8. stavka (2) ovoga Zakona koji ne ulaze u dohodak od nesamostalnog rada i koji ne podliježu oporezivanju su:
- a) posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatitelja prihoda odnosno plaće;
 - b) posebni liječnički pregledi po osnovi posebnih propisa, uključujući i sistematske preglede za sve zaposlene;
 - c) troškovi kolektivnog osiguranja zaposlenih;
 - d) razni oblici stručnog usavršavanja koja su u vezi s djelatnošću poslodavca i isplatitelja prihoda;
 - e) članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obavezan poslodavac plaćati za zaposlenike pri obavljanju određenih poslova za poslodavca i/ili isplatitelja prihoda odnosno plaće;
 - f) naknada za službeno putovanje i rad na terenu, i to: dnevnice do visine određene posebnim propisom, troškovi smještaja, prijevoza i ostalih naknada zaposlenim u visini propisanoj Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak;⁴
 - g) uplate za dobrovoljni mirovinski fond prema propisu koji uređuje dobrovoljne mirovinske fondove u Federaciji, od strane poslodavca u ime zaposlenika, u visini mjesečne uplate do 80,00KM⁵,

⁴ Amandman III. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

⁵ Amandman III. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U stavku (5) točka g) se briše.

U dosadašnjoj točki h) koja postaje nova točka g) riječi: „70,00 KM” se zamjenjuju riječima: „80,00 KM”

Točka i) se briše.

Članak 18.

(Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada)

- (1) Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada predstavlja razliku između prihoda iz članka 17. ovoga Zakona i rashoda iz članka 9. toč. a) i b) ovoga Zakona koji su nastali u poreznom razdoblju.
- (2) Iznimno od članka 7. stavka (2) ovoga Zakona, vrijednost prihoda iz članka 17. stavka (3) ovoga Zakona predstavlja nominalna vrijednost ili tržišna vrijednost vrijednosnog papira i/ili udjela, ovisno što je manje.
- (3) Ukoliko je tržišna vrijednost vrijednosnog papira i/ili udjela izražena u stranoj valuti, osnovicu poreza na dohodak predstavlja njena protuvrijednost po službenom srednjem tečaju Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan stjecanja prava raspolaganja nad tim vrijednosnim papirom i/ili udjelom.
- (4) Ako prihod iz članka 17. ovoga Zakona, nije prijavljen ili nije prijavljen u stvarnom iznosu, dohodak će utvrditi Porezna uprava prema pravu zaposlenika koje mu pripada prema propisima koji uređuju radni odnos, na način propisan Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Odjeljak B. Dohodak od samostalnog rada

Članak 19.

(Prihodi od samostalnog rada)

- (1) Prihodima od samostalnog rada smatraju se svi prihodi koje fizička osoba ostvari samostalnim obavljanjem djelatnosti kojom se bavi kao osnovnim, dopunskim ili dodatnim zanimanjem s ciljem ostvarenja dohotka.
- (2) Prihodi od samostalnog rada uključuju:
 - a) prihode ostvarene obavljanjem obrtničke i djelatnosti srodnih obrtu u skladu s propisima koji uređuju obrt i srodnu djelatnost;
 - b) prihode ostvarene obavljanjem trgovačke, turističke i ugostiteljske djelatnosti u skladu s propisima koji uređuju unutarnju trgovinu, turizam i ugostiteljsku djelatnost;
 - c) prihode ostvarene obavljanjem djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribolova u skladu s propisima koji uređuju te oblasti;
 - d) ostale prihode ostvarene obavljanjem samostalne djelatnosti u skladu s posebnim propisima.
- (3) Prihodom od samostalnog rada smatra se i prihod ostvaren trajnim ili sezonskim iskorištavanjem zemljišta u nepoljoprivredne svrhe (vađenje pijeska, šljunka i kamenja, proizvodnja kreča, cigle, uglja i sl.) i drugim sličnim djelatnostima, nezavisno od toga da li su registrirani kod nadležnog organa.
- (4) Oporezivi prihodi iz stavka (2) ovoga članka smatraju se i prihodi ostvareni samostalnim radom fizičkih osoba koje nisu registrirane kod nadležnog organa, ukoliko ispunjavaju sve uvjete da bi se trebali registrirati.
- (5) Prihod od djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribolova obuhvaća ostvarene prihode nastale korištenjem prirodnih bogatstava zemlje, i prodaju odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Djelatnost poljoprivrede uključuje biljnu i stočarsku proizvodnju i s njima povezane uslužne djelatnosti sukladno standardnoj klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini te očuvanje zemljišta u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju.
- (6) Ostalim prihodima iz stavka (2) točka d) ovoga članka smatraju se prihodi ostvareni obavljanjem profesionalnih zanimanja zdravstvenih radnika, odvjetnika, javnih bilježnika, veterinarara i drugih zanimanja koja se obavljaju u cilju stjecanja dohotka, a za čije je djelovanje potrebna suglasnost ili odobrenje nadležnog organa.

Članak 20.

(Osnovica poreza na dohodak od samostalnog rada)

- (1) Osnovicu poreza na dohodak od samostalnog rada predstavlja razlika poslovnih prihoda umanjena za poslovne rashode koji su nastali u poreznom razdoblju, izuzev kod primjene članka 26. ovoga Zakona.
- (2) Nerezident koji ima stalno mjesto poslovanja na teritoriju Federacije utvrđuje svoju osnovicu dohotka na način propisan stavkom (1) ovoga članka.

Članak 21.

(Poslovni prihodi)

- (1) Poslovni prihodi su svi prihodi iz članka 19. ovoga Zakona koje je porezni obveznik u okviru svog samostalnog rada ostvario obavljanjem samostalne djelatnosti.
- (2) U poslovne prihode ulaze i prihodi ostvareni od prodaje i/ili prijenosa imovine i prava koja služe za obavljanje samostalnog rada i koja se vode ili su se trebala voditi u popisu dugotrajne imovine, kao i prihodi ostvareni od otuđenja ili prestanka djelatnosti.
- (3) Uzimanje koje porezni obveznik vrši iz poslovne imovine za privatne potrebe ima tretman poslovnog prihoda, osim isplata avansnog dohotka. Uzimanje koje nije u novčanom obliku, utvrđuje se na način iz članka 7. stavka (3) ovoga Zakona.
- (4) Ako prihod nije prijavljen ili nije prijavljen u tržišnom iznosu, prihod će utvrditi Porezna uprava prema tržišnim cijenama u mjestu u kojem se obavlja samostalni rad, na način propisan Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Članak 22.

(Poslovni rashodi)

- (1) Poslovni rashodi (u daljnjem tekstu: rashodi) koji se mogu odbiti od prihoda su plaćeni troškovi tijekom jednog poreznog razdoblja koji su u potpunosti isključivo i direktno povezani s obavljanjem tog samostalnog rada.
- (2) Fizičke osobe - obveznici poreza na dohodak koji obavljaju registriranu samostalnu djelatnost, obrtničku ili djelatnost sličnu obrtničkoj, trgovačku, ugostiteljsku, turističku ili poljoprivrednu djelatnost bilo kao osnovno, dopunsko ili dodatno zanimanje, koja za obavljanje registrirane djelatnosti nabavljaju robu, odnosno materijal i sirovine, dužne su na kraju poslovne godine sa stanjem na dan 31. prosinca izvršiti popis zaliha robe, odnosno sirovina i materijala na zalihama odnosno u gotovim proizvodima, i to:
 - a) po nabavnoj vrijednosti s uračunatim porezom na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), ako nisu registrirani PDV obveznici;
 - b) po nabavnoj vrijednosti bez PDV, ako su registrirani PDV obveznici.
- (3) Stanje utvrđeno popisom ne prenosi se i ne iskazuje u Knjizi prihoda i rashoda kao početno stanje za narednu godinu. Nabavna vrijednost robe odnosno materijala i sirovina za obavljanje djelatnosti za koju je porezni obveznik registriran smatra se poslovnim rashodom, ako je ista iskazana u Knjizi prihoda i rashoda ovjerenoj u Poreznoj upravi, na temelju vjerodostojne dokumentacije o nabavi i plaćanju iste.
- (4) Porezni obveznici iz stavka (2) ovoga članka u Knjizi prihoda i rashoda, kao rashod za jedno porezno razdoblje mogu iskazati nabavnu vrijednost robe, odnosno sirovina i materijala koji su nabavili i platili tijekom poreznog razdoblja.
- (5) Rashodi koji se mogu umanjiti od poslovnih prihoda uključuju:
 - a) godišnje pristojbe ili obveze plaćene stručnim udruženjima ili strukovnim komorama, ukoliko su vezani uz ekonomsku aktivnost poreznog obveznika;

- b) rashodi koji su nastali korištenjem automobila za obavljanje samostalne djelatnosti poreznog obveznika, uključujući gorivo i održavanje automobila;
 - c) plaćeni doprinosi za zaposlenike i za sebe u skladu s posebnim propisima;
 - d) troškovi nastali u vezi sa stručnim usavršavanjem zaposlenika i vlasnika, ukoliko je stručno usavršavanje potrebno za obavljanje samostalnog rada;
 - e) isplaćene plaće ili naknade plaće zaposlenicima na način propisan ovim Zakonom;
 - f) plaćeni javni prihodi, a koji su vezani za obavljanje samostalne djelatnosti poreznog obveznika;
 - g) troškovi kolektivnog osiguranja zaposlenih;
 - h) kamate na kredite i kamate na pozajmice u svrhu poslovanja na način propisan člankom 24. ovoga Zakona;
 - i) troškovi službenog putovanja i rada na terenu: dnevnice do visine određene posebnim propisom, a troškovi smještaja, prijevoza i ostalih naknada zaposlenim u visini propisanoj Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
 - j) troškovi amortizacije na način propisan člankom 23. ovoga Zakona;
 - k) oglašavanje, odnosi s javnošću i promotivni materijal u visini do 3% prihoda ostvarenog u tom poreznom razdoblju;
 - l) troškovi reprezentacije u visini do 3% prihoda ostvarenog u tom poreznom razdoblju;
 - m) sponzorstvo u visini do 3% prihoda ostvarenog u tom poreznom razdoblju u svrhu podrške znanstvenih, kulturnih, zabavnih i sportskih aktivnosti koje se obavljaju unutar Federacije;
 - n) donacije u visini do 3% prihoda ostvarenog u tom poreznom razdoblju dane u robi, predmetima ili novcu doznačenom na račun, u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe, udruženjima i drugim osobama koje djelatnost obavljaju sukladno posebnim propisima. Iznimno, donacija iznad propisanog iznosa priznaje se u cijelosti, pod uvjetom da je dana na temelju odluka nadležnih organa o provedbi i financiranju posebnih programa i akcija u cilju općeg društvenog interesa, ali ne i za redovnu djelatnost primatelja donacije (pokloni);
 - o) rashodi koji su nastali u vezi s poslovanjem povezanih osoba u skladu s člankom 16. ovoga Zakona;
 - p) rashodi nastali na ime prirodnih nepogoda (poplave, požari, zemljotresi...) u visini stvarnih troškova koji nisu pokriveni osiguranjem.
- (6) Porezno nepriznati rashodi smatraju se:
- a) plaćeni porezi na dohodak;
 - b) novčane kazne i zatezne kamate koje su dospjele zbog kršenja bilo kojeg zakona;
 - c) rashodi koji nisu nastali u vezi sa stjecanjem dohotka;
 - d) rashodi koji su registrirani u poslovnim knjigama, a za koje ne postoji vjerodostojna dokumentacija;
 - e) premije osiguranja koje plaća poslodavac za svog zaposlenika, izuzev premija po osnovi kolektivnog osiguranja zaposlenih;
 - f) gubitak od prodaje ili prijenosa bilo koje imovine između povezanih osoba;
 - g) izdaci političkim strankama.
- (7) Ulaganje osobne imovine u poslovnu imovinu, osim ulaganja u stalnu imovinu, ima tretman rashoda. Ulaganje imovine koje nije u novčanom obliku, utvrđuje se na način iz članka 16. ovoga Zakona.

Članak 23.

(Amortizacija)

- (1) Amortizacija se može priznati kao rashod za stalna sredstva koja su unesena u popis dugotrajne imovine primjenom proporcionalne metode amortizacije.
- (2) Porezno priznate stope amortizacije dugotrajne imovine iznose:
 - a) građevinski objekti - 5%
 - b) ceste, komunalni objekti, željeznica - 10%
 - c) oprema, vozila, postrojenja - 15%
 - d) oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sustave - 15%
 - e) hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%
 - f) višegodišnji zasadi -15%
 - g) osnovna stada - 40%
 - h) nematerijalna imovina - 20%.
- (3) Imovina koja se amortizira, a čija je nabavna vrijednost manja od 1.000,00 KM, može se odbiti u cijelosti u godini nabave pod uvjetom da je imovina stavljena u upotrebu.
- (4) Nabavna vrijednost računalnog hardvera i softvera može se odbiti u cijelosti u godini nabave pod uvjetom da su isti stavljani u upotrebu.
- (5) Amortizacija se priznaje samo na sredstva koja se koriste na teritoriju Federacije.

Članak 24.

(Kamata)

- (1) Kod duga prema vjerovniku sa statusom povezane osobe ili pozajmice koji obveznik uzima od vjerovnika sa statusom povezane osobe, kamata koja se priznaje u rashode ne može biti veća od one koja bi nastala da je na tržištu bilo moguće zadužiti se, odnosno uzeti pozajmicu u poreznom razdoblju.
- (2) Kod potraživanja od dužnika sa statusom povezane osobe ili pozajmica koji obveznik daje dužniku sa statusom povezane osobe, kamata koja ulazi u prihode ne može biti manja od one koja bi se ostvarila da je na tržištu bilo moguće ugovoriti ta potraživanja, odnosno odobriti pozajmicu u poreznom razdoblju.
- (3) Razlika između tržišne kamate i obračunate kamate između povezanih osoba iz st. (1) i (2) ovoga članka ulazi u oporezivi dohodak.

Članak 25.

(Zajedničko poslovanje)

- (1) Ako više osoba ostvaruje dohodak zajedničkim obavljanjem samostalnog rada, svatko od njih plaća porez na dohodak na dio koji mu pripada od zajednički ostvarenog dohotka.
- (2) Dohodak koji ostvari fizička osoba zajedničkim obavljanjem samostalnog rada utvrđuje se kao jedinstveni dohodak koji se dijeli svakom od sudionika u dohotku u omjeru koji je utvrđen međusobnim ugovorom, a ako to nije utvrđeno ugovorom, dohodak se dijeli na jednake dijelove.
- (3) Dijelu dohotka ili gubitka koji pripada pojedincu na temelju zajednički ostvarenog dohotka utvrđenog na temelju stavka (2) ovoga članka, dodaju se i prihodi koje je svatko od njih ostvario za svoj rad, kao i druge naknade, ako su kao poslovni rashodi smanjile zajednički ostvareni dohodak. Od dijela dohotka ili gubitka svake osobe utvrđenog prema stavku (2) ovoga članka odbijaju se rashodi koji su nastali pojedinoj osobi, a koji kao poslovni rashodi nisu utjecali na smanjenje dohotka od zajedničke djelatnosti.
- (4) Osoba koja ostvaruju zajednički dohodak obavezna su imenovati nositelja zajedničke djelatnosti koji je odgovoran za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje poreznih i drugih obveza, podnošenje prijava i

izvršavanje drugih propisanih obveza koje proizlaze iz zajedničke djelatnosti i zajedničke imovine i imovinskih prava. Nerezident kao supoduzetnik ne može biti imenovan za nositelja zajedničke djelatnosti. Ukoliko nositelj zajedničke djelatnosti nije imenovan, odredit će ga nadležna organizacijska jedinica Porezne uprave.

- (5) Nositelj zajedničke djelatnosti iz stavka (4) ovoga članka obavezan je po isteku poreznog razdoblja u zakonom propisanom roku podnijeti prijavu o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave prema svom prebivalištu, odnosno mjestu registracije djelatnosti.

Članak 26.

(Paušalno oporezivanje)

- (1) Samostalni poduzetnik koji, s obzirom na okolnosti, nije u stanju voditi poslovne knjige, osim Knjige prometa, ili kome njihovo vođenje otežava obavljanje djelatnosti, ima pravo podnijeti zahtjev da porez na dohodak od prihoda iz samostalnog rada plaća na paušalno utvrđen dohodak (u daljnjem tekstu: paušalno oporezivanje).
- (2) Pravo na paušalno oporezivanje ne može se priznati samostalnom poduzetniku koji je evidentiran kao obveznik PDV-a u skladu sa zakonom kojim se uređuje PDV, a koji obavlja:
- djelatnost iz oblasti: stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti;
 - djelatnost iz oblasti: trgovine na malo, osim izvan prodavaonica, štandova i tržnica, hotelijerstvo i ugostiteljstvo, financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, poslovanje nekretninama;
 - u čiju djelatnost ulažu i druge osobe.
- (3) Djelatnosti iz stavka (2) ovoga članka određuju se u skladu s propisima kojima se uređuje klasifikacija djelatnosti na teritoriju Bosne i Hercegovine.
- (4) Samostalnom poduzetniku se odobrava paušalno oporezivanje ukoliko nije u suprotnosti sa stavkom (2) ovoga članka ako ispunjavaju sljedeće kriterije:
- ako obavlja obrtničku djelatnost i djelatnosti srodne obrtničkim, sam bez zaposlenih drugih osoba i ako se obavljanje djelatnosti zasniva na vještini, a ne sredstvima za obavljanje djelatnosti – kućna radinost;
 - ako obavlja stare i tradicionalne zanate utvrđene prema propisu koji uređuje zaštitu tradicionalnih i starih obrta i zanata, sam ili s najviše dva zaposlena;
 - ako obavlja prijevozničku djelatnost samo s jednim sredstvom za prijevoz putnika odnosno za prijevoz tereta nosivosti do 8 tona;
 - ako obavlja djelatnost poljoprivrede prema odredbama propisa o poljoprivredi;
 - ako obavlja djelatnost trgovine na malo osobnim radom izvan prodavaonice kojim on stječe svojstvo trgovca pojedinca prema odredbama propisa koji uređuju unutarnju trgovinu;
 - ako obavlja turističku djelatnost kojim on stječe svojstvo turističkog vodiča, pratitelja ili animatora prema odredbama propisa o turizmu.

Članak 27.

(Iznosi paušalnog oporezivanja)

- (1) Samostalni poduzetnici iz članka 26. stavka (4) ovoga Zakona kojima je odobreno plaćanje poreza na dohodak u paušalnom iznosu, porez na dohodak plaćaju u sljedećim mjesečnim iznosima i to:
- obveznici koji obavljaju obrtničke djelatnosti i djelatnosti koje su srodne obrtničkim u sjedištu, sami bez zapošljavanja drugih osoba u iznosu od 70,00 KM;
 - obveznici koji obavljaju stare i tradicionalne zanate u sjedištu u iznosu od 50,00 KM;
 - obveznici koji obavljaju prijevoz putnika samo s jednim sredstvom prijevoza u iznosu od 50,00 KM;

- d) obveznici koji obavljaju prijevoz tereta jednim prijevoznim sredstvom nosivosti do 8 tona u iznosu od 80,00 KM;
 - e) obveznici koji obavljaju djelatnost iz oblasti poljoprivrede - kojim stječe svojstvo poljoprivrednika u iznosu od 70,00 KM;
 - f) obveznici koji obavljaju djelatnost iz oblasti poljoprivrede u svojstvu obiteljskog poljoprivrednog gazdinstva u iznosu od 100,00 KM;
 - g) obveznici koji obavljaju djelatnost trgovine na malo osobnim radom izvan prodavaonice u iznosu od 70,00 KM, sami bez zapošljavanja drugih osoba;
 - h) obveznici koji obavljaju turističku djelatnost sami bez zapošljavanja drugih osoba u iznosu od 70,00 KM.
- (2) Porezni obveznici kojima je odobreno plaćanje poreza na dohodak u paušalnom iznosu, a osim gotovinskog prometa, s pravnim osobama ostvaruju bezgotovinski promet, dužni su, pored paušalnog mjesečnog iznosa, plaćati i porez na dohodak po **stopi iz članka 12. točka b) ovoga Zakona**⁶ od svakog pojedinačnog iznosa prometa s pravnim osobama naplaćenog bezgotovinski.

Članak 28.

(Zahtjev za paušalno oporezivanje)

- (1) Zahtjev za paušalno oporezivanje podnosi se nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave do 31. listopada tekuće godine za narednu godinu, odnosno u roku od 15 dana od dana upisa u registar nadležnog organa.
- (2) Porezna uprava je dužna po zahtjevu samostalnog poduzetnika donijeti rješenje o paušalnom plaćanju poreza na dohodak u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako Porezna uprava ne riješi po zahtjevu u predviđenom roku, smatra se da je zahtjev za paušalno oporezivanje prihvaćen.
- (3) Samostalni poduzetnik kome je dano pravo na paušalno oporezivanje, ovaj način oporezivanja koristi dok se ne utvrdi da su prestali razlozi za paušalno oporezivanje, odnosno da izmijenjeni uvjeti isključuju pravo na paušalno oporezivanje.
- (4) U slučaju iz stavka (3) ovoga članka, Porezna uprava će rješenjem naložiti samostalnom poduzetniku vođenje poslovnih knjiga od polovine tekuće godine ili od početka naredne godine.
- (5) Samostalnom poduzetniku prestaje pravo na paušalno oporezivanje ukoliko postane obveznik PDV-a sukladno zakonu kojim se uređuje PDV, bez utvrđivanja obveze vođenja poslovnih knjiga rješenjem Porezne uprave, te je o istom dužan obavijestiti Poreznu upravu. Poslovne knjige dužan je voditi najkasnije od dana kada postane obveznik PDV-a.

Članak 29.

(Obveza vođenja poslovnih knjiga i evidencija)

- (1) Samostalni poduzetnik koji utvrđuje dohodak na način iz članka 20. stavka (1) ovoga Zakona, dužan je voditi poslovne knjige i u njima iskazivati poslovne promjene, te utvrditi dohodak na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.
- (2) Poslovne knjige i evidencije iz stavka (1) ovoga članka uključuju: Knjigu prihoda i rashoda, Knjigu prometa, Popisnu listu dugotrajne imovine i Evidencije o potraživanjima i obvezama.
- (3) Porezni obveznik dužan je u poslovnim knjigama i evidencijama osigurati podatke o ostvarenom dnevnom prometu.

⁶ Amandman IV. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 27. stavku (2) riječi: „stopama iz članka 12. ovoga Zakona od svakog pojedinačnog iznosa prometa s pravnim osobama naplaćenog bezgotovinski. Obustavljeni i uplaćeni porez od bezgotovinskog prometa ostvarenog s pravnom osobom smatra se konačnom poreznom obvezom.” zamjenjuju se riječima: „stopi iz članka 12. točka b) ovoga Zakona od svakog pojedinačnog iznosa prometa s pravnim osobama naplaćenog bezgotovinski.”

- (4) Poslovne knjige i evidencije vode se po načelu blagajne. Načelo blagajne znači da se za poreznog obveznika prihod smatra stvarnim primitkom u trenutku kada je poreznom obvezniku stavljen na raspolaganje i/ili kada je primljen u njegovu korist, a rashodi se smatraju rashodom kada su plaćeni.
- (5) Samostalni poduzetnici kojima je odobreno plaćanje poreza na dohodak u paušalnom iznosu, dužni su voditi Knjigu prometa u koju se unosi promet realiziran prodajom robe i usluga.
- (6) Oblik i sadržaj poslovnih knjiga propisuje federalni ministar financija Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Članak 30.

(Poslovne knjige i evidencije)

- (1) Samostalni poduzetnik je dužan poslovne knjige iz članka 29. ovoga Zakona voditi ažurno i uredno, tako da one osiguravaju kontrolu ispravnosti knjiženja, čuvanja i korištenja podataka, kao i uvid u kronologiju poslovnih promjena.
- (2) Knjiženje svake poslovne promjene vrši se na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, koje moraju biti takve da pokazuju nastalu poslovnu promjenu i sadrže odgovarajuće podatke za knjiženje. Sve poslovne promjene unose se svakodnevno u poslovne knjige, a knjigovodstveno stanje u svakom momentu mora odgovarati stvarnom stanju.
- (3) Samostalni poduzetnici dužni su poslovne knjige i druge propisane evidencije držati u svojim poslovnim prostorijama ili kod ovlaštene osobe za računovodstvene poslove, odnosno u stambenim prostorijama i mjestima gdje obavljaju djelatnost (u vozilima, na pijačnim tezgama i sl.) ukoliko nemaju poslovnu prostoriju.

Članak 31.

(Porezni gubitak)

- (1) Samostalni poduzetnik može odbiti porezni gubitak koji se nastao obavljanjem samostalne djelatnosti u poreznom razdoblju u kojem je nastao, i to samo od dohotka po kojem je i utvrđen. Porezni gubitak koji se ne može odbiti u poreznom razdoblju u kojem je nastao, prenosi se i nadoknađuje umanjnjem dohotka u narednim poreznim razdobljima, s tim da se pravo na prijenos, odnosno nadoknadu tog gubitka gubi istekom pete godine od godine u kojoj je gubitak nastao.
- (2) U slučaju nerezidenta koji obavlja samostalnu djelatnost putem stalnog mjesta poslovanja na teritoriju Federacije, stavak (1) ovoga članka se primjenjuje tako što se uzimaju u obzir samo oporezivi prihodi i rashodi koji su predmet odbitka, a koji se pripisuju tom stalnom mjestu poslovanja.
- (3) U slučaju da rezident Federacije u svom stalnom mjestu poslovanja izvan teritorija Federacije ostvari gubitak, taj gubitak se ne može odbiti prilikom utvrđivanja njegovog oporezivog dohotka u Federaciji.

Odjeljak C. Dohodak od imovine i imovinskih prava

Članak 32.

(Prihodi od imovine)

- (1) Prihodom od imovine smatra se prihod ostvaren:
 - a) iznajmljivanjem nepokretne imovine
 - b) otuđenjem nekretnina
 - c) iznajmljivanjem pokretne imovine.
- (2) Nepokretnom imovinom iz stavka (1) točka a) ovoga članka smatra se zemljište, stambene, poslovne i druge zgrade, stanovi, sobe, kreveti izdani putnicima i turistima, poslovne prostorije, garaže i drugi (nadzemni i podzemni) građevinski objekti, odnosno njihovi dijelovi.

- (3) Prihodi ostvareni davanjem u zakup i prodajom zemljišta koje se može koristiti u poljoprivredne svrhe ili za obavljanje poslova iz oblasti poljoprivrede i šumarstva, a koje se do sada nije koristilo u ove svrhe, smatraju se prihodom od imovine.
- (4) Otudjenjem nekretnina, u smislu stavka (1) točka b) ovoga članka, smatra se prodaja, zamjena i drugi prijenos nekretnina uz naknade. Otudjenjem nekretnina smatra se i prijenos bez naknade (poklon, naslijeđe i sl.) ukoliko nije na takav prijenos plaćen porez na poklon (naslijeđe) ili nije oslobođen od plaćanja poreza na poklon (naslijeđe) po propisima kantona.
- (5) Ne smatra se prihodom od imovine, prihod ostvaren prodajom nekretnina koje su do otuđenja služile za stanovanje poreznog obveznika, kao ni dohodak ostvaren otudjenjem nekretnina nakon pet godina od dana stjecanja tih nekretnina.
- (6) Pokretnom imovinom iz stavka (1) točka c) ovoga članka smatra se imovina koja po svojoj prirodi može biti premještena s jednog mjesta na drugo, bez promjene njene biti.

Članak 33.

(Prihodi od imovinskih prava)

- (1) Prihod od imovinskih prava uključuje prihode ostvarene otudjenjem, odnosno prodajom, ustupanjem, zamjenom, nasljeđem, poklonom ili drugim prijenosom uz ili bez naknade, autorskih prava i drugih srodnih prava, prava industrijskog vlasništva, patenata, licencija, franšiza, vrijednosnih papira i ostale imovine koja se sastoji samo od prava.
- (2) Dohodak od vremenski ograničenog ustupanja prava koji se odnosi na autorska prava, druga srodna prava i prava industrijskog vlasništva, oporezuje se kao dohodak od imovinskih prava samo onda kada se ne radi o dohotku koji se oporezuje kao dohodak od samostalnog rada.
- (3) Prihodom od imovinskih prava posebno se smatra i prihod ostvaren otudjenjem, odnosno prodajom, ustupanjem, zamjenom, nasljeđem, poklonom ili drugim prijenosom, uz ili bez naknade stvarnih prava na nepokretnostima i udjela u kapitalu pravnih osoba, dionica i ostalih vrijednosnih papira, uključujući i udjele u investicijske fondove.
- (4) Iznimno stavku (1) ovoga članka, prihod od autorskih prava i drugih srodnih prava, predstavlja prihod od imovinskih prava pod uvjetom da se ta prava ne ostvaruju u okviru prihoda iz čl. 17. i 19. ovoga Zakona.

Članak 34.

(Osnovica poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava)

- (1) Osnovica poreza na dohodak od iznajmljivanja pokretne i nepokretne imovine predstavlja isplaćeni prihod umanjen za rashode koji iznose 20% od prihoda ostvarenog po toj osnovi.
- (2) Osnovica poreza na dohodak od imovine kod otuđenja nekretnina predstavlja razliku prihoda iz članka 32. stavka (1) točka b) ovoga Zakona i rashoda koji su nastali pribavljanjem te nepokretne imovine i to na temelju vjerodostojne dokumentacije o nabavi i plaćanju iste. Kod otuđenja nepokretne imovine koju je obveznik sam izgradio, osnovicu poreza na dohodak čine razlika između prodajne i nabavne cijene. Nabavnu cijenu čine troškovi izgradnje koje obveznik dokumentira kao stvarno plaćene, odnosno u krajnjem slučaju njena građevinska vrijednost.
- (3) Osnovica poreza na dohodak od imovinskih prava predstavlja razliku između prihoda iz članka 33. ovoga Zakona i rashoda iz članka 37. ovoga Zakona koji su nastali u poreznom razdoblju. Iznimno, osnovica poreza na dohodak od prava, udjela i vrijednosnih papira čini kapitalni dobitak utvrđen u skladu sa čl. 35. i 36. ovoga Zakona.
- (4) Zajednički dohodak od imovine i imovinskih prava utvrđuje se kao jedinstveni dohodak koji se dijeli svakom od sudionika u dohotku u omjeru koji je utvrđen međusobnim ugovorom, a ako to nije utvrđeno ugovorom, dohodak se dijeli na jednake dijelove.

Članak 35.

(Kapitalni dobitak i gubitak)

- (1) Kapitalni dobitak, odnosno gubitak u smislu ovoga Zakona predstavlja razliku između prodajne cijene prava, udjela i vrijednosnih papira i njihove nabavne cijene, odnosno cijene ostvarene prijenosom:
 - a) stvarnih prava nad nepokretnom imovinom;
 - b) autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijskog vlasništva;
 - c) udjela u kapitalu pravnih osoba, dionica i ostalih vrijednosnih papira, uključujući i investicijske fondove.
- (2) Kapitalnim dobitkom, odnosno gubitkom u smislu ovoga Zakona, ne smatra se razlika nastala prijenosom prava, udjela ili vrijednosnih papira, kada su stečeni nasljeđem ili poklonom, a na koje je plaćen porez na poklon ili naslijeđe ili oslobođen od poreza na poklon ili naslijeđe po propisima kantona.
- (3) U svrhu utvrđivanja kapitalnog dobitka, u smislu ovoga Zakona, prodajnom cijenom se smatra ugovorena cijena, odnosno tržišna cijena koju utvrđuje nadležni organ ako ocijeni da je ugovorena cijena niža od tržišne. Kod ugovorene, odnosno tržišne cijene uzima se cijena bez PDV-a.
- (4) Kod prijenosa imovine i imovinskih prava putem razmjene za drugu imovinu i imovinsko pravo, prodajnom cijenom se smatra tržišna cijena imovine i imovinskih prava koje se daje u razmjenu.
- (5) Prodajnom cijenom investicijskih udjela smatra se otkupna cijena investicijskog udjela koja se sastoji od neto vrijednosti imovine društva po investicijskom udjelu na dan podnošenja zahtjeva člana fonda za otkup investicijskih udjela, uvećana za naknadu za kupovinu ukoliko je društvo za upravljanje naplaćuje, suglasno zakonu koji uređuje investicijske fondove.

Članak 36.

(Utvrđivanje kapitalnog dobitka)

- (1) U svrhu utvrđivanja kapitalnog dobitka, u smislu ovoga Zakona, nabavnom cijenom prava, udjela ili vrijednosnih papira, smatra se cijena po kojoj je porezni obveznik stekao pravo, udjel ili vrijednosni papir.
- (2) Kod vrijednosnih papira koji su stečeni kupovinom, a kojima se trguje na reguliranom tržištu kapitala sukladno zakonu kojim se uređuje tržište kapitala, nabavnom cijenom smatra se cijena koju obveznik dokumentira kao stvarno plaćenu, odnosno, ako to ne učini, najniža zabilježena cijena po kojoj se trgovalo u razdoblju od godinu dana od dana koji prethodi prodaji tog vrijednosnog papira.
- (3) Kod vrijednosnih papira i udjela koji su stečeni kupovinom, a kojima se ne trguje na reguliranom tržištu kapitala sukladno zakonu kojim se uređuje tržište kapitala, nabavnom cijenom smatra se cijena koju obveznik dokumentira kao stvarno plaćenu, odnosno, ako to ne učini, njena nominalna vrijednost, a ako je riječ o udjelima ili dionicama bez nominalne vrijednosti, razmjerni dio neto imovine društva u momentu stjecanja.
- (4) Ako je pravo, udjel ili vrijednosni papir obveznik stekao poklonom ili nasljeđem, nabavnom cijenom smatra se cijena po kojoj je poklonodavatelj, odnosno ostavitelj stekao to pravo, udio ili vrijednosni papir, a ako ne može da se utvrdi ta cijena onda njihova tržišna vrijednost u momentu stjecanja od strane poklonodavatelja, odnosno ostavitelja.

Članak 37.

(Porezni rashodi)

- (1) Rashodi koji se priznaju pri obračunu dohotka od imovinskih prava jesu stvarni troškovi koje je obveznik imao pri ostvarivanju i očuvanju prihoda ili postotno priznati rashodi.
- (2) Stvarni troškovi iz stavka (1) ovoga članka jesu troškovi koji se plaćaju za usluge odgovarajućoj autorskoj agenciji, organizaciji za zaštitu glazbenog autorskog prava i gospodarskim društvima i drugim pravnim osobama ovlaštenim za prodaju i naplatu prihoda od autorskih djela, koje obveznik dokumentira kao stvarno plaćene.

- (3) Poreznom obvezniku - vlasniku prava industrijskog vlasništva, posebno se priznaju sljedeći rashodi pri utvrđivanju dohotka i to:
- a) pristojbe i troškovi koji se plaćaju za zaštitu patenata, žigova, modela, uzoraka i tehničkih unapređenja, prema dokumentaciji nadležnog organa za njihovu zaštitu;
 - b) troškovi izrade nacrtu i tehničkog opisa patenata, žigova, modela, uzoraka i tehničkih **unapređenja**, koji su bili sastavni dio prijave kojom se od nadležnog organa traži njihova zaštita, prema potvrdi stručne osobe koja je izradila te nacрте i tehničke opise i uz mišljenje o realnosti ovih troškova koje izdaje odgovarajuća strukovna organizacija pronalazača;
 - c) troškovi za izradu prototipa, potrebnog da bi se patent, žig, model, uzorak ili tehničko unapređenje provjerili, pod uvjetom da su prijavljeni, odnosno zaštićeni. Ako je prototip izrađen u gospodarskom društvu, odnosno pravnoj osobi, potvrdu o troškovima izrade izdaje izrađivač. Ako je prototip izradio pronalazač u vlastitoj režiji, priznaju se stvarni troškovi koje je imao, a mišljenje o realnosti troškova izdaje odgovarajuća strukovna organizacija pronalazača.
- (4) Poreznom obvezniku - autoru, odnosno nositelju srodnog prava priznaju se rashodi u skladu s člankom 9. točka d) ovoga Zakona i to najviše do 30% ostvarenog prihoda.
- (5) Rashodi koji se mogu odbiti od prihoda ostvarenih od vremenski ograničenog ustupanja imovinskih prava iznose 30% od prihoda ostvarenog po toj osnovi.
- (6) Gubici od otuđenja imovine i imovinskih prava mogu se odbiti samo od dohotka od otuđenja imovine i imovinskih prava koji je ostvaren u istom poreznom razdoblju.

Članak 38.

(Procjena dohotka)

Ako prihod iz čl. 32. i 33. ovoga Zakona, nije prijavljen ili nije prijavljen u tržišnom iznosu, dohodak će utvrditi Porezna uprava prema tržišnim cijenama u mjestu u kojemu se imovina nalazi, mjestu u kojemu se imovinsko pravo daje na korištenje odnosno u mjestu u kojemu se imovinsko pravo otuđuje, na način propisan Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Odjeljak D. Dohodak od ulaganja kapitala

Članak 39.

(Prihod od ulaganja kapitala)

- (1) Prihodom od ulaganja kapitala smatraju se:
- a) prihodi po osnovi kamata **ili njenog funkcionalnog ekvivalenta**⁷;
 - b) prihodi po osnovi dividende ili udjela u dobiti;
 - c) prihodi po osnovi vrijednosnih papira;
 - d) prihodi ostvareni od isplaćenog kapitala od dobrovoljnog dopunskog osiguranja (životnog, mirovinskog) ušteđenog od premija na koje korisniku osiguranja nisu obračunati i plaćeni obvezni doprinosi i porez na dohodak.
- (2) Kamatama iz stavka (1) točka a) ovoga članka smatraju se:
- a) **8kamata** po vrijednosnim papirima;
 - b) kamata po osnovi danih zajmova;

⁷ Amandman V. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

⁸ Amandman V. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 39. stavak (1) točka a) iza riječi: „kamate“ dodaju se riječi: „ili njenog funkcionalnog ekvivalenta“

U stavku (2) točka a) se briše.

Dosadašnje toč. b) do d) postaju toč. a) do c)

- c) kamata kao raspodjele prihoda investicijskog fonda, ako se ne oporezuju kao udio u dobiti na temelju podjele dobiti ili prihoda investicijskog fonda.
- (3) Prihodom iz stavka (1) točka b) ovog članka smatra se svaka raspodjela dobiti gospodarskih društava u bilo kojem obliku, a posebno:
- a) prihodi po osnovi dionica ili udjela u dobiti gospodarskih društava koje ostvaruju putem prijenosa, dodjele ili kupovine vlastitih dionica ili udjela, a koji se ne smatraju prihodom od nesamostalnog rada sukladno odredbama ovoga Zakona;
 - b) izuzimanje imovine i korištenje usluga gospodarskih društava za njihove privatne potrebe (skriveno isplate dobiti) izvršeni tijekom poreznog razdoblja na teret dobiti tekućeg razdoblja.
- (4) Prihodom iz stavka (1) točka c) ovoga članka smatra se svaki prinos koji se ostvaruje držanjem vrijednosnog papira i izvedenica vrijednosnih papira.
- (5) Kod utvrđivanja dohotka od ulaganja kapitala rashodi se ne mogu odbiti.
- (6) Zajednički dohodak od ulaganja kapitala utvrđuje se kao jedinstveni dohodak koji se dijeli svakom od sudionika u dohotku u omjeru koji je utvrđen međusobnim ugovorom, a ako to nije utvrđeno ugovorom, dohodak se dijeli na jednake dijelove.

Odjeljak E. Dohodak od nagradnih igara i igara na sreću

Članak 40.

(Prihod od nagradnih igara i igara na sreću)

- (1) Prihodom od nagradnih igara i igara na sreću smatraju se:
- a) prihodi od nagradnih igara
 - b) prihodi od igara na sreću.
- (2) Prihod od nagradnih igara predstavlja vrijednost svake pojedinačne nagrade ili dobitka ostvarenog sudjelovanjem u nagradnoj igri koju organizira pravna osoba u propagandne svrhe, a dobitniku je isplaćen odnosno dan u novcu, proizvodu, usluzi, pravu, a pojedinačna vrijednost dobitka prelazi iznos od 100,00 KM.
- (3) Prihod od igara na sreću predstavlja vrijednost svakog pojedinačnog dobitka ostvarenog sudjelovanjem igrača u igrama na sreću koji organiziraju priređivači igara na sreću.

Članak 41.

(Osnovica poreza na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću)

- (1) Osnovicu za obračun poreza na dohodak od igara na sreću čini razlika između ostvarenog prihoda (dobitka) umanjena za iznos rashoda (uloga ili uplate) igrača za sudjelovanje u igri. Ukoliko su dobitci ostvareni u stvarima, pravima ili uslugama, prihod se iskazuje u skladu s člankom 7. stavak (2) ovoga Zakona.
- (2) Kod utvrđivanja dohotka od nagradnih igara rashodi se ne mogu odbiti.

Odjeljak F. Ostali dohodak

Članak 42.

(Ostali prihodi)

- (1) Ostalim приходima iz članka 7. točka f) ovoga Zakona, osim prihoda iz članka 8. ovoga Zakona smatraju se:
- a) prihodi sportaša i sportskih stručnjaka
 - b) prihodi od povremenih slobodnih aktivnosti

- c) drugi prihodi.
- (2) Prihodi sportaša i sportskih stručnjaka iz stavka (1) točka a) ovoga članka smatraju se prihodi koje ostvare profesionalni sportaši, sportaši amateri, sportski stručnjaci i stručnjaci u sportu od sportske organizacije, odnosno organizacije za obavljanje sportske djelatnosti, sportskih društava i saveza, koja nemaju karakter prihoda od nesamostalnog i samostalnog rada u smislu ovoga Zakona.
- (3) Prihodima iz stavka (2) ovoga članka smatraju se naročito primanja po osnovi:
- a) naknade na ime zaključenja ugovora (transfer i dr.);
 - b) naknade za korištenje lika sportaša koje nemaju karakteristiku autorskog prava;
 - c) novčane pomoći ⁹**sportašima** s posebnim zaslugama;
 - d) stipendije ¹⁰**sportašima** za sportsko usavršavanje;
 - e) novčane i druge nagrade;
 - f) naknade i nagrade za rad sportskim stručnjacima, odnosno stručnjacima u sportu (treneri, suci, delegati i dr.).

Članak 43.

(Prihodi od povremenih slobodnih aktivnosti)

- (1) Prihodom od povremenih slobodnih aktivnosti iz članka 42. stavka (1) točka b) ovoga Zakona smatraju se svi prihodi koje fizička osoba ostvari radom, bez zasnivanja radnog odnosa s poslodavcem, a kojim se bavi kao slobodnim aktivnostima s ciljem ostvarenja dohotka, a da nije samostalni poduzetnik.
- (2) Slobodnim aktivnostima u smislu stavka (1) ovoga članka, smatra se neovisna znanstvena, umjetnička, književna, konzultantska, istraživačka, kreativna, nastavna ili obrazovna aktivnost, uključujući aktivnosti revizora, savjetnika, novinara, računovođa, inženjera, arhitekata, geodeta, prevoditelja, dizajnera, programera, organizatora, sudskih vještaka, aktuara, ovlaštenih procjenjivača, trgovačkih putnika, akvizitera, aktivnost članova skupština, nadzornih odbora, upravnih odbora, odbora za reviziju, stečajnih upravitelja, delegata i druge slične aktivnosti.
- (3) Fizička osoba koja obavlja aktivnosti odnosno djelatnosti iz stavka (2) ovoga članka, smatra se pojedinac koji pruža profesionalne usluge, uz uvjet da vodi aktivnosti povremeno samostalno na temelju svog znanja i stručnosti, te da za iste nije potrebno odobrenje nadležnog organa.
- (4) Prianja nerezidenta, po osnovi aktivnosti iz stavka (2) ovoga članka, smatraju se prihodom od povremenih slobodnih aktivnosti, ukoliko nerezident nema stalno mjesto poslovanja na teritoriju Federacije.

Članak 44.

(Drugi prihodi)

- (1) Drugim prihodima u smislu članka 42. stavak (1) točka c) ovoga Zakona smatraju se i drugi prihodi koji po svojoj prirodi čine dohodak fizičke osobe, a koji nisu oporezivi po drugoj osnovi sukladno ovom Zakonu, a naročito:
- a) prihodi po osnovi zastupanja bilo koje vrste;
 - b) prihodi po osnovi ugovora zaključenih preko omladinske ili studentske zadruge s osobom do navršenih 26 godina života ako je na školovanju u ustanovama srednjeg, višeg ili visokog obrazovanja;
 - c) prihodi po osnovi naknada u vezi s izvršavanjem poslova obrane, civilne zaštite i zaštite od elementarnih nepogoda u visini i uvjetima koji propiše ministar;

⁹ Amandman VI. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine
U članku 42. stavku (3) točka c) riječi: „vrhunskim” se brišu

¹⁰ Amandman VI. Vlade FBiH iz srujna 2019. godine
U točki d) riječi: „vrhunskim” se brišu.

- d) prihodi po osnovi prikupljanja i prodaje sekundarnih sirovina, uzgajanja i prodaje gljiva, uzgoja i prodaje pčelinjeg roja (pčela), uzgoja i prodaje puževa, odnosno po osnovi prodaje drugih dobara ostvarenih obavljanjem privremenih ili povremenih poslova;
 - e) prihodi ostvareni po osnovi dobrovoljne suradnje u humanitarne, zdravstvene, odgojno-obrazovne, kulturne, sportske, znanstveno-istraživačke, vjerske i druge svrhe, odnosno suradnje u sindikalnim organizacijama, komorama, političkim strankama, savezima i udruženjima, nevladinim i u drugim neprofitnim organizacijama, pri čemu ne ostvaruju bilo koju drugu naknadu po osnovu te suradnje prema uvjetima koje propiše ministar;
 - f) prihodi isplaćeni iznad propisanih iznosa iz članka 8. stavka (2) ovoga Zakona, a da nisu prihodi iz članka 7. stavka (1) toč. a), b), c) i d) ovoga Zakona ili nisu navedeni u članku 8. stavku (2) ovoga Zakona.
 - g) prihodi koji nisu navedeni u članku 8. stavku (1) ovoga Zakona.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka oporezivim prihodom ne smatra se otpisano potraživanje od fizičke osobe – klijenta banke kada banka otpiše to potraživanje.
 - (3) Primanja nerezidenta po osnovi aktivnosti iz stavka (1) ovoga članka smatraju se ostalim drugim prihodom ukoliko ih je nerezident ostvario na teritoriju Federacije.

Članak 45.

(Osnovica poreza na dohodak od ostalog dohotka)

- (1) **Osnovica poreza na dohodak od povremenih slobodnih aktivnosti predstavlja ostvareni prihod umanjen za rashode koji iznose 30% od prihoda ostvarenog po toj osnovi.**¹¹
- (2) Kod utvrđivanja ostalog dohotka po osnovi prihoda iz članka 42. stavka (1) toč. a) i c) ovoga Zakona, rashodi se ne mogu odbiti.
- (3) Zajednički ostali dohodak utvrđuje se kao jedinstveni dohodak koji se dijeli svakom od sudionika u dohotku u omjeru koji je utvrđen međusobnim ugovorom, a ako to nije utvrđeno ugovorom, dohodak se dijeli na jednake dijelove.

V. POSTUPAK UTVRĐIVANJA, PRIJAVE I NAPLATE POREZA

Odjeljak A. Utvrđivanje poreza na dohodak

Članak 46.

(Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od nesamostalnog rada)

- (1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati plaće i/ili oporezive naknade plaće prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate, a uplaćuje se istog dana ili prvog dana po izvršenoj isplati plaće i/ili oporezive naknade.
- (2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalnog rada vrši porezni agent, a obveznik poreza na dohodak je zaposlenik odnosno primatelj dohotka.
- (3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se mjesečno na osnovicu poreza na dohodak koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalnog rada koje je zaposlenik odnosno primatelj dohotka ostvario kod tog poslodavca odnosno isplatitelja u tom mjesecu umanjeni za plaćene rashode iz članka 9. točka a) ovoga Zakona i osobni odbitak iz članka 48. ovoga Zakona primjenom **stope iz članka 12. točka b)**¹² ovoga Zakona.

¹¹ Amandman I. Kluba zastupnika Naše stranke iz studenog 2020. godine

U članku 45. stavku (1) mijenja se i glasi:

„Osnovica poreza na dohodak od povremenih slobodnih aktivnosti predstavlja ostvareni prihod umanjen za rashode koji iznose 30% od prihoda ostvarenog po toj osnovi.“

¹² Amandman VII. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 46. stavku (3) riječi: „stopa iz članka 12.“ zamjenjuju se riječima: „stope iz članka 12. točka b).“

- (4) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici u tim organizacijama koje imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji, dužni su pri isplati dohotka od nesamostalnog rada zaposlenim osobama obračunati porez na dohodak sukladno st. (1) do (3) ovoga članka i uplatiti ga na propisan račun u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.
- (5) Porezni obveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriju Federacije ima diplomatski imunitet, a kada je obveznik poreza prema ovom Zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalnog rada sukladno st. (1) do (3) ovoga članka i uplatiti je na propisani račun u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.
- (6) Porezni obveznik – rezident Federacije koji dohodak od nesamostalnog rada ostvaruje neposredno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. (1) do (3) ovoga članka i uplatiti je na propisan račun u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 47.

(Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od samostalnog rada)

- (1) Akontacija poreza na dohodak od samostalnog rada utvrđuje se u visini godišnjeg iznosa, a na temelju dohotka od samostalnog rada koji je utvrđen za posljednje porezno razdoblje, a plaća se mjesečno u visini od 1/12 godišnjeg iznosa akontacije.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, akontacija poreza na dohodak od samostalnog rada kod paušalnog oporezivanja utvrđuje se primjenom odredaba čl. 26. i 27. ovoga Zakona.
- (3) Akontacija poreza na dohodak od samostalnog rada iz st. (1) i (2) ovoga članka plaća se mjesečno i to do 15. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, **primjenom stope iz članka 12. točka b) ovoga Zakona.**¹³
- (4) Porezni obveznik koji prvi put počinje s obavljanjem samostalne djelatnosti nije dužan podnijeti prijavu za plaćanje akontacije poreza na dohodak za prvu godinu poslovanja.
- (5) Porezni obveznik može izmijeniti visinu mjesečne akontacije iz stavka (1) ovoga članka na temelju validne dokumentacije kojom dokazuje razloge smanjenja, odnosno povećanja prijavljenog iznosa mjesečne akontacije poreza na dohodak. Zahtjev se upućuje nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave.
- (6) Porezna uprava može na temelju obavljene kontrole ili nadzora, kao i podataka iz obrađenih godišnjih poreznih prijava, ili drugih podataka o poslovanju poreznog obveznika, s kojima raspolaže, utvrditi novi iznos mjesečne akontacije.

Članak 48.

(Osobni odbitak)

- (1) Poreznim obveznicima iz članka 3. stavka (1) i stavka (2) točka a) ovoga Zakona ukupan iznos ostvarenog dohotka umanjuje se za godišnji osobni odbitak u visini **od 9.600,00 KM**¹⁴ za porezno razdoblje za koje postoji obveza plaćanja poreza na način propisan ovim člankom. Ukoliko je porezno razdoblje kraće od kalendarske godine, osobni odbitak se računa razmjerno za svaki mjesec u kojem je ostvaren dohodak.
- (2) Porezni obveznici iz članka 3. stavka (1) i stavka (2) točka a) ovoga Zakona mogu odbiti osobni odbitak od ostvarenih prihoda od nesamostalnog i samostalnog rada.

¹³ Amandman VIII. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 47. stavku (3) iza riječi: „prethodni mjesec” briše se točka i dodaju riječi: „ primjenom stope iz članka 12. točka b) ovoga Zakona”

¹⁴ Amandman IX. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 48. stavak (1) riječi: „8.400,00 KM” se zamjenjuju riječima: „9.600,00 KM”

- (3) Porezni obveznik koristi osobni odbitak za razdoblje za koje postoji obveza plaćanja poreza. Razdoblje se zaokružuje u korist poreznog obveznika za pune mjesece, a neiskorišteni odbici ne mogu se prenositi u naredno razdoblje.
- (4) Odredbe o osobnom odbitku iz stavka (1) ovoga članka primjenjuju se za osobu koja radi s punim radnim vremenom.
- (5) Za osobu koja radi s nepunim radnim vremenom, umanjenoje iz stavka (4) ovoga članka je razmjerno radnom vremenu te osobe u odnosu na puno radno vrijeme.
- (6) Ukoliko osoba ostvaruje puno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, svaki poslodavac razmjerno radnom vremenu vrši umanjenoje osobnog odbitka s tim da isti ne može preći osobni odbitak učinjen s punim radnim vremenom.
- (7) Ukoliko osoba ostvaruje nepuno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, svaki poslodavac vrši umanjenoje razmjerno radnom vremenu kod poslodavca u odnosu na puno radno vrijeme, s tim što zbroj umanjenoja mora biti manji od osobnog odbitka u odnosu na puno radno vrijeme.

Članak 49.

(Paušalno utvrđivanje poreza na dohodak)

- (1) Samostalni poduzetnik koji je stekao pravo paušalnog oporezivanja u skladu s čl. 26. i 27. ovoga Zakona, plaća porez na dohodak na način propisan ovim Zakonom.
- (2) Samostalnom poduzetniku koji je stekao pravo paušalnog oporezivanja, Porezna uprava može utvrditi akontativno plaćanje poreza na način iz članka 47. stavka (1) ovoga Zakona, ukoliko na temelju obavljene kontrole ili nadzora, kao i podataka iz obrađenih godišnjih poreznih prijava, ostvarenog prometa ili drugih podataka o poslovanju poreznog obveznika s kojima raspolaže, utvrdi da ne ispunjava uvjete iz čl. 26. i 27. ovoga Zakona.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovoga članka porezni obveznik dužan je prijeći na utvrđivanje dohotka od samostalnog rada na način propisan odredbama članka 29. stavka (1) ovoga Zakona.

Članak 50.

(Utvrđivanje poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava)

- (1) Porez na dohodak od imovine koji se prema članku 32. ovoga Zakona ostvaruje iznajmljivanjem pokretne ili nepokretne imovine, obračunava se i plaća pri svakoj isplati odnosno naplati najamnine odnosno naknade. Ukoliko postoji kontinuitet u ostvarivanju prihoda od iznajmljivanja imovine, porez na dohodak se obračunava i plaća akontativno.
- (2) Akontativno plaćanje poreza na dohodak iz stavka (1) ovoga članka utvrđuje se na temelju godišnjeg poreza za posljednje porezno razdoblje, a plaća se mjesečno u visini od 1/12 godišnjeg iznosa akontacije.
- (3) Porez na dohodak od imovine koji se prema članku 32. ovoga Zakona ostvaruje otuđenjem nekretnina, obračunava se i plaća pri svakoj prodaji odnosno naplati.
- (4) Porez na dohodak od ustupanja imovinskih prava obračunava se i obustavlja pri svakoj isplati/davanju dohotka, a uplaćuje se istog dana ili prvog narednog radnog dana po izvršenoj isplati/davanju.
- (5) Obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak od iznajmljivanja pokretne ili nepokretne imovine ili otuđenja imovine vrši primatelj dohotka.
- (6) Obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak od ustupanja imovinskih prava, vrši isplatitelj dohotka i/ili primatelj dohotka, a obveznik poreza na dohodak je fizička osoba primatelj dohotka.
- (7) Porez na dohodak iz st. (1) do (6) ovoga članka, koji se ostvaruje, obračunava se na osnovice dohotka iz članka 34. ovoga Zakona primjenom **stope iz članka 12. točka b)**¹⁵ ovoga Zakona.

¹⁵ Amandman X. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 50. stavku (7) riječi: „stopa iz članka 12.“ se zamjenjuju riječima: „stope iz članka 12. točka b)“

- (8) Porezni obveznik – rezident Federacije koji je dohodak od imovine i imovinskih prava ostvario neposredno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati porez na način iz st. (1) do (7) ovoga članka i uplatiti ga u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 51.

(Utvrđivanje poreza na dohodak od ulaganja kapitala)

- (1) Porez na dohodak od ulaganja kapitala obračunava se i plaća pri svakom plaćanju ili naplati prihoda iz članka 39. ovoga Zakona.
- (2) Obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak od ulaganja kapitala vrši isplatitelj dohotka i/ili primatelj dohotka, a obveznik poreza na dohodak je fizička osoba primatelj dohotka. Obustavljeni i uplaćeni porez na dohodak od ulaganja kapitala smatra se konačnom poreznom obvezom.
- (3) Porez na dohodak iz st. (1) i (2) ovoga članka obračunava se primjenom **stope**¹⁶ iz članka 12. točka a) ovoga Zakona.
- (4) Porezni obveznik – rezident Federacije koji je dohodak od ulaganja kapitala ostvario neposredno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati porez na način iz st. (1) do (3) ovoga članka i uplatiti ga u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 52.

(Utvrđivanje poreza na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću)

- (1) Porez na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću obračunava se i plaća pri svakoj isplati/davanju dobitka iz članka 40. ovoga Zakona.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, ukoliko je iznos pojedinačnog dobitka od igara na sreću 100,00 KM ili manji, obračun i plaćanje poreza na dohodak se vrši mjesečno i to do 10. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, na način i pod uvjetima propisani Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.
- (3) Obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću vrši isplatitelj/davatelj dobitka i/ili primatelj dobitka, a obveznik poreza na dohodak je fizička osoba primatelj dobitka. Obustavljeni i uplaćeni porez na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću smatra se konačnom poreznom obvezom.
- (4) Porez na dohodak iz st. (1) i (2) ovoga članka obračunava se primjenom stopa **iz članka 12. točka b)**¹⁷ovoga Zakona.
- (5) Porezni obveznik – rezident Federacije koji je dobitak ostvario neposredno iz inozemstva dužan je na taj dobitak sam obračunati porez na način iz st. (1) do (4) ovoga članka i uplatiti ga u roku od pet dana od dana kada je primio dobitak.

Članak 53.

(Utvrđivanje poreza na ostali dohodak)

- (1) Porez na ostali dohodak obračunava se i plaća pri svakom plaćanju ili naplati prihoda iz članka 42. ovoga Zakona.
- (2) Obračun, obustavu i uplatu poreza na ostali dohodak vrši isplatitelj dohotka i/ili primatelj dohotka, a obveznik poreza na dohodak je fizička osoba primatelj dohotka.

¹⁶ Amandman XI. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 51. stavku (3) riječ: „stopa“ se zamjenjuje riječju: „ stope“

¹⁷ Amandman XII. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 52. stavku (4) riječi: „stopa iz članka 12.“ se zamjenjuju riječima: „stope iz članka 12. točka b)“

- (3) Porez na dohodak iz st. (1) i (2) ovoga članka obračunava se primjenom stopa **iz članka 12. točka b)** ¹⁸ovoga Zakona.
- (4) Porezni obveznik – rezident Federacije koji je ostali dohodak ostvario neposredno iz inozemstva dužan je na taj dohodak sam obračunati porez na način iz st. (1) do (3) ovoga članka i uplatiti ga u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

Članak 54.

(Utvrđivanje poreza na dohodak od nerezidenta)

- (1) Kod obračuna poreza na dohodak po odbitku na prihode nerezidenta koji su oporezivi prema odredbama ovoga Zakona, isplatitelj prihoda primjenjuje odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uvjetom da nerezident dokaže status rezidenta države s kojom je Bosna i Hercegovina zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je on krajnji korisnik prihoda.
- (2) Status rezidenta države s kojom je zaključen ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u smislu stavka (1) ovoga članka, nerezident dokazuje kod isplatitelja prihoda potvrdom o rezidentnosti ne starijom od godinu dana i izjavom da je krajnji korisnik.
- (3) Ukoliko se primjenjuje niža porezna stopa od stopa iz članka 12. ovoga Zakona, isplatitelja je dužan, uz propisani obrazac, priložiti nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave Potvrdu o rezidentnosti primatelja prihoda koju je izdao nadležni organ države primatelja, ne stariju od godinu dana i Izjavu nerezidenta da je on primatelj prihoda i stvarni vlasnik, odnosno krajnji korisnik tog prihoda.
- (4) Ukoliko se porez po odbitku uredno i blagovremeno ne obustavi i/ili ne plati, isplatitelj prihoda je dužan platiti porez po odbitku koji duguje nerezident kao da je to njegova porezna obveza.
- (5) Ukoliko je ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja propisano oporezivanje u državi nerezidenta, isplatitelj prihoda je dužan posjedovati u svojoj evidenciji dokumente iz stavka (3) ovoga članka.

Odjeljak B. Prijava i uplata poreza na dohodak

Članak 55.

(Prijava poreza na dohodak od nesamostalnog rada)

- (1) Prijavu poreza na dohodak od nesamostalnog rada vrši porezni agent prilikom isplate/davanja dohotka, a najmanje jednom mjesečno odnosno godišnje.
- (2) Prijave iz stavka (1) ovoga članka sadrže evidencije o isplatama/davanjima za svakog poreznog obveznika posebno, s podacima o obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak.
- (3) Porezni agent je dužan prijavu iz stavka (1) ovoga članka do kraja mjeseca za prethodni mjesec, odnosno do kraja veljače tekuće za prethodnu godinu, dostaviti Poreznoj upravi prema mjestu svog sjedišta.
- (4) Porezni agent je dužan voditi evidencije o isplatama po osnovi nesamostalnog rada za svakog poreznog obveznika posebno, s podacima o obračunatim i uplaćenim doprinosima i porezu na dohodak. Do kraja veljače tekuće godine, svom zaposleniku odnosno drugoj fizičkoj osobi, porezni agent je dužan izdati potvrdu o ukupnim isplatama i drugim primanjima, kao i podacima o izvršenim umanjenjima u prethodnom poreznom razdoblju.

¹⁸ Amandman XIII. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 53. stavku (3) riječi: „stopa iz članka 12.“ se zamjenjuju riječima: „stope iz članka 12. točka b)“

- (5) Porezni agenti dužni su Poreznoj upravi prijavu iz stavka (1) ovoga članka dostavljati elektroničkim putem.¹⁹

Članak 56.

(Prijava poreza na dohodak od samostalnog rada)

- (1) Porezni obveznik odnosno samostalni poduzetnik je dužan nakon isteka poreznog razdoblja, odnosno do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak iz članka 61. ovoga Zakona i poreznu bilancu nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave prema mjestu sjedišta odnosno prebivališta poreznog obveznika.
- (2) Prijavu poreza na dohodak i poreznu bilancu dužan je podnijeti i nerezident koji ima stalno mjesto poslovanja na teritoriju Federacije na način propisan stavkom (1) ovoga članka.
- (3) Nositelj zajedničke djelatnosti, shodno članku 25. stavak (5) ovoga Zakona, dužan je po isteku poreznog razdoblja do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnijeti Poreznoj upravi prijavu o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti.
- (4) Samostalni poduzetnik koji tijekom godine prestane, odnosno prekine obavljanje samostalne djelatnosti, dužan je podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak iz članka 61. ovoga Zakona i poreznu bilancu u roku od 30 dana od dana prestanka, odnosno prekida obavljanja djelatnosti.
- (5) Samostalni poduzetnik koji tijekom godine, po rješenju Porezne uprave pređe na paušalno oporezivanje, dužan je podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak iz članka 61. ovoga Zakona i poreznu bilancu u roku od 30 dana od dana prelaska na paušalno oporezivanje.
- (6) Oblik i sadržaj porezne bilance iz stavka (1) ovoga članka propisuje federalni ministar financija Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Članak 57.

(Prijava poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, od nagradnih igara i igara na sreću i ostalog dohotka)

- (1) Prijavu poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, od nagradnih igara i igara na sreću i ostalog dohotka vrši isplatitelj odnosno primatelj dohotka prilikom isplate/davanja odnosno primanja dohotka, istoga dana ili prvog narednog radnog dana po izvršenoj isplati/davanju odnosno primanju dohotka.
- (2) Prijava iz stavka (1) ovoga članka sadrži podatke o isplatitelju i primatelju prihoda i obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak.
- (3) Porezni obveznik – rezident Federacije dužan je podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak iz članka 61. ovoga Zakona, ukoliko je dohodak ostvario neposredno iz inozemstva.

Članak 58.

(Porezna prijava)

Oblik i sadržaj poreznih prijava iz čl. 55., 56. i 57. ovoga Zakona propisuje federalni ministar financija Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

¹⁹ Amandman XIV. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine
U članku 55. stavku (6) se briše

Članak 59.

(Mjesto plaćanja)

- (1) Porez na dohodak koji ostvare rezidenti Federacije, a koji je utvrđen u skladu s odredbama ovoga Zakona, plaća se prema mjestu prebivališta ili boravišta poreznog obveznika.
- (2) Porez na dohodak koji ostvare osobe iz članka 3. stavka (2) ovoga Zakona, a koji je utvrđen sukladno odredbama ovoga Zakona, plaća se prema mjestu gdje se nalazi sjedište poslodavca, odnosno isplatitelja dohotka.
- (3) Iznimno od st. (1) i (2) ovoga članka, na dohodak koji ostvare rezidenti Federacije i osobe iz članka 3. stavka (2) ovoga Zakona, porez se plaća:
 - a) kod dohotka od samostalnog rada prema mjestu registracije djelatnosti
 - b) kod dohotka od imovine prema mjestu gdje se nepokretna imovina nalazi, a za pokretnu imovinu prema mjestu registracije djelatnosti odnosno prebivalištu obveznika
 - c) kod dohotka od igara na sreću čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM, prema mjestu uplate.

Odjeljak C. Godišnja prijava poreza na dohodak

Članak 60.

(Obveznik godišnje prijave poreza na dohodak)

- (1) Porez na dohodak, za koji je propisana obveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak, porezni obveznik obračunava po isteku poreznog razdoblja.
- (2) Porezni obveznik nije dužan podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a) u poreznom razdoblju ostvaren je dohodak od nesamostalnog rada samo kod jednog poreznog agenta;
 - b) u jednom poreznom razdoblju nije ostvario dohotke iz više izvora;
 - c) ako je porezni agent na sve dohotke koje mu je isplatio u tom poreznom razdoblju obračunao, obustavio i uplatio porez na dohodak.
- (3) Porezni obveznik dužan je sačiniti Godišnju prijavu poreza na dohodak, osim obveznika iz stavka (2) ovoga članka, ukoliko ostvaruje:
 - a) dohodak iz više izvora prihoda utvrđenih u članku 7. ovoga Zakona;
 - b) dohodak na osnovi nesamostalnog rada ostvaren kod dva ili više poslodavaca odnosno isplatitelja;
 - c) dohodak direktno iz inozemstva (bez posredovanja rezidentnog poslodavca);
 - d) dohodak od pravne osobe iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta;
 - e) dohodak za koji je, prema ovom Zakonu, propisana obveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak ili kada Porezna uprava zatraži od poreznog obveznika da naknadno plati porez na temelju prihoda iz članka 7. ovoga Zakona.
- (4) Rezidentu koji dohodak ostvari u inozemstvu ili u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, porez na dohodak utvrdit će se na temelju odredbi ovoga Zakona uz priznavanje plaćenog poreza po odbitku i/ili akontacija poreza na dohodak plaćenih u inozemstvu ili u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu sukladno članku 14. stavak (4) ovoga Zakona.
- (5) Kod utvrđivanja poreza na dohodak u jednom poreznom razdoblju, a u cilju izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, prednost pred odredbama ovoga Zakona imaju odredbe ratificiranih međunarodnih ugovora ili sporazuma (konvencija) o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

Članak 61.

(Godišnja prijava poreza na dohodak)

- (1) Porezni obveznik koji ima obvezu podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak dužan je nakon isteka poreznog razdoblja, odnosno do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu istu dostaviti nadležnoj jedinici Porezne uprave prema mjestu prebivališta ili boravišta.
- (2) Godišnja prijava poreza na dohodak sadrži podatke o poreznom obvezniku, dohotku i obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak.
- (3) Oblik i sadržaj Godišnje prijave poreza na dohodak iz stavka (2) ovoga članka propisuje federalni ministar financija Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.
- (4) Porezna uprava ima ovlaštenje da procijeni dohodak poreznog obveznika i utvrdi njegovu poreznu obvezu, odnosno podnese poreznu prijavu u ime poreznog obveznika u slučaju kada porezni obveznik sam to nije učinio u zakonom propisanom roku.
- (5) Samostalni poduzetnik i nositelj zajedničke djelatnosti, shodno članku 25. stavak (5) ovoga Zakona, dužan je po isteku poreznog razdoblja do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu Poreznoj upravi, pored Godišnje prijave poreza na dohodak podnijeti i poreznu bilancu o utvrđenom dohotku.
- (6) Nerezident koji ima stalno mjesto poslovanja podnosi Godišnju prijavu poreza na dohodak nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave koja je mjesno nadležna prema sjedištu isplatitelja prihoda ili većeg dijela njegove imovine, odnosno prema mjestu u kojem je pretežno obavljao djelatnost ili mjestu u kojemu su se koristila imovinska prava od kojih je ostvario dohodak.

Članak 62.

(Utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak)

- (1) Porezni obveznik kojem je propisana obveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak, utvrđuje godišnji iznos poreza na dohodak po isteku poreznog razdoblja, koji se utvrđuje na osnovice svih dohodaka po ovom Zakonu, primjenom **stope iz članka 12. točka b)**²⁰ ovoga Zakona.
- (2) Poreznom obvezniku umanjit će se godišnja obveza poreza na dohodak za 10% osobnog odbitka iz članka 48. ovoga Zakona na ime uplata u dobrovoljni mirovinski fond koje izvrši u poreznom razdoblju. Uvjete i način umanjenja godišnje obveze poreza na dohodak propisat će se Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.
- (3) Poslodavac i isplatitelj dohotka od nesamostalnog rada obavezan je za sve zaposlenike i druge fizičke osobe koje su kod njega ostvarivale dohodak u cijelom poreznom razdoblju izvršiti godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada.
- (4) Na način iz stavka (2) ovoga članka obavezan je postupiti i porezni agent ako je zaposlenik i druga fizička osoba ostvarila prihode tijekom poreznog razdoblja, a koristila pravo na porodijski ili roditeljski dopust, bolovanje iznad 42 dana ili drugi dopust za koji se prema posebnim propisima isplaćuje naknada ili plaća na teret sredstava obveznih osiguranja, osim ako je to pravo koristila svih 12 mjeseci poreznog razdoblja.
- (5) Porezni obveznici koji su dužni podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak, a istu ne podnesu ili ako su podaci iz prijave netočni ili nepotpuni, porez na dohodak utvrđuje se procjenom na način propisan Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak. Ako porezni obveznik u Godišnjoj prijavi poreza na dohodak nije iskazao dohodak za koji Porezna uprava nije imala saznanja, a koji je bio obavezan iskazati sukladno ovom Zakonu, Porezna uprava će po službenoj dužnosti bez vremenskog ograničenja pokrenuti obnovu postupka, na temelju novih saznanja i utvrditi dohodak koji je porezni obveznik bio obavezan iskazati.

²⁰ Amandman XV. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 62. stavku (1) riječi: „stopa iz članka 12.“ se zamjenjuju riječima: „stope iz članka 12. točka b)“

- (6) Poreznom obvezniku koji ostvari dohodak iz inozemstva, odnosno izvan Federacije, porez na dohodak utvrdit će se na temelju odredbi ovoga Zakona i članka 14. ovoga Zakona uz priznavanje plaćenog poreza na dohodak u inozemstvu odnosno izvan Federacije.
- (7) Godišnji iznos poreza na dohodak se umanjuje za iznos plaćene akontacije poreza na dohodak iz ovoga Zakona te utvrđuje razlika za uplatu ili povrat poreza. Godišnja prijava dohotka smatra se konačnom poreznom obvezom.

Članak 63.

(Uplata godišnjeg poreza na dohodak)

- (1) Porezni obveznik dužan je u roku propisanom za podnošenje porezne prijave u cijelosti izmiriti obveze na temelju poreza na dohodak za prethodno porezno razdoblje, a najkasnije u roku od pet dana od podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak.
- (2) Uplate akontacija poreza na dohodak koje su izvršene u ime poreznog obveznika ili ih je sam porezni obveznik uplatio tijekom godine, umanjuju iznos godišnjeg poreza na dohodak iskazanog u prijavi.
- (3) Ukoliko je porezni obveznik tijekom jednog poreznog razdoblja na ime akontacije poreza na dohodak uplatio iznos koji je veći od iznosa godišnjeg poreza iskazanog u prijavi, više uplaćeni iznos Porezna uprava usmjerit će za plaćanje dospjelog poreza po drugim osnovama. Ukoliko iznos preplate prelazi iznos dugovanja na temelju dospjelih plaćanja poreznih obveza, obveznik se može izjasniti da li preplaćenim iznosom želi izmiriti buduće obveze ili želi da se izvrši povrat preplaćenog iznosa. Povrat preplaćenog iznosa izvršit će se u roku od 90 radnih dana od dana isteka roka za podnošenje prijave.
- (4) Pravo na povrat pretplaćenog poreza na dohodak utvrđuje Porezna uprava donošenjem rješenja o povratu poreza, a povrat iznosa utvrđenog ovim rješenjem, na tekući račun poreznog obveznika, u roku iz stavka (3) ovoga članka, vrši kantonalno ministarstvo financija na čijem području se nalazi prebivalište poreznog obveznika.

Članak 64.

(Način oporezivanja)

- (1) Porez na dohodak po odbitku od svakog pojedinačnog dohotka utvrđuje i plaća porezni agent:
 - a) na dohodak ostvaren iz prihoda u skladu s člankom 17. ovoga Zakona, izuzev kod poreznog obveznika iz članka 46. st. (5) i (6) ovoga Zakona koji porez na dohodak plaća u skladu sa člankom 11. tačka c) ovoga Zakona,
 - b) na dohodak ostvaren iz prihoda u skladu sa čl. 19., 32., 33., 39., 40 i 42. ovoga Zakona,
- (2) Porez na dohodak po rješenju Porezne uprave plaća samostalni poduzetnik iz članka 26. ovoga Zakona.
- (3) Porez na dohodak u skladu s člankom 11. tačka c) ovoga Zakona, plaća porezni obveznik na dohodak ostvaren iz prihoda iz čl. 17., 19., 32., 33., 39., 40 i 42. ovoga Zakona, ukoliko rezidentni porezni agent ne vrši isplatu/davanje, te nema obvezu da obračuna i plati porez po odbitku.

VI. IZVJEŠTAVANJE I PROCEDURE

Odjeljak A. Izvješćivanje i prikupljanje podataka

Članak 65.

(Dostavljanje podataka od poreznih obveznika)

- (1) Porezni obveznici koji počinju obavljati samostalnu djelatnost iz članka 19. ovoga Zakona, kao i oni koji počinju ostvarivati dohodak neposredno iz inozemstva, te oni koji počinju davati u zakup i iznajmljivati pokretnu i nepokretnu imovinu, dužni su nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave

prijaviti početak obavljanja djelatnosti davanja u zakup i iznajmljivanja, kao i ostvarivanja dohotka u roku od osam dana od dana početka obavljanja djelatnosti, odnosno od dana ostvarivanja dohotka.

- (2) Porezni obveznik koji tijekom godine izvrši prijenos prava po osnovi kojeg može nastati kapitalni dobitak ili gubitak sukladno ovom Zakonu dužan je podnijeti poreznu prijavu najkasnije u roku od 30 dana od:
- a) dana zaključenja ugovora o prijenosu stvarnih prava na nepokretnostima, ugovora o prijenosu autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijskog vlasništva, kao i udjela u kapitalu pravnih osoba;
 - b) isteka svakog kalendarskog polugodišta u kojem je izvršen prijenos vrijednosnih papira.

Članak 66.

(Dostavljanje podataka od nadležnih organa)

Nadležni organi i uprave koji su ovlašteni za izdavanje odobrenja za obavljanje samostalne djelatnosti, kao i rješenja o privremenoj obustavi, zabrani ili prestanku obavljanja djelatnosti, dužni su o tome obavijestiti Poreznu upravu dostavom jednog primjerka odobrenja, odnosno rješenja.

Članak 67.

(Dostavljanje podataka od drugih osoba)

- (1) Fizičke i pravne osobe dužne su Poreznoj upravi na njen zahtjev dostaviti podatke o isporučenoj robi, o uslugama, kao i podatke o isplaćenim plaćama i drugim prihodima, s ciljem utvrđivanja ili kontrole prijavljenog prihoda odnosno dohotka za određeno porezno razdoblje.
- (2) Banke i druge financijske institucije koje su ovlaštene za obavljanje platnog prometa dužne su Poreznoj upravi na njen zahtjev dostaviti podatke o prometu putem računa obveznika poreza na dohodak, podatke o kamatama, kao i druge podatke koji su povezani s računom ili prometom osoba.
- (3) Fizičke i pravne osobe i institucije iz st. (1) i (2) ovoga članka dužne su Poreznoj upravi omogućiti uvid i u poslovne knjige i evidencije s ciljem utvrđivanja i prikupljanja podataka potrebnih za utvrđivanje poreza na dohodak.
- (4) Fizičke i pravne osobe i institucije iz st. (1) i (2) ovoga članka dužne su Poreznoj upravi u propisanom roku na propisanom obrascu dostavljati i podatke o isplaćenim propisanim prihodima na koje se ne plaća porez na dohodak i o drugim propisanim prihodima koji se u smislu ovoga Zakona ne podliježu porezu.
- (5) Organizator tržišta kapitala u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala dužan je u roku od 30 dana od isteka svakog kalendarskog polugodišta Poreznoj upravi u elektroničkom obliku dostaviti izvješće o prijenosu vrijednosnih papira izvršenom u tom polugodištu.
- (6) Banke su dužne u roku od 30 dana od isteka kalendarskog polugodišta Poreznoj upravi u elektroničkom obliku dostaviti izvješće o svim ostvarenim kamatama na štednju koje je obračunala i uplatila depozitarima, te izvješća o prijenosu vrijednosnih papira kod skrbničkih poslova, u tom polugodištu.

Članak 68.

(Obveza isplate na račun)

Isplate prihoda koji se smatraju dohotkom te isplate izuzetih prihoda obavljat će se na račun poreznog obveznika otvoren kod banke, a iznimno i u gotovom novcu prema propisima koji uređuju uvjete i način plaćanja gotovim novcem.

Odjeljak B. Proceduralne odredbe

Članak 69.

(Ostali postupci)

Na postupke naplate i povrata poreza na dohodak, obračun i uplata zatezne kamate, izdavanje rješenja, žalbeni postupak i prekršajni postupak primjenjivat će se odredbe propisa koje uređuju spomenute oblasti.

Članak 70.

(Zabrana isplate)

Fizička osoba ne može vršiti isplate iz dohotka, davati pozajmice ili vršiti prijenos imovine na druge osobe, ukoliko na dan isplate ima neizmirenih obveza po osnovi izravnih poreza i/ili doprinosa ili obveza prema zaposlenicima.

VII. ZASTARA

Članak 71.

(Zastara utvrđivanja poreza na dohodak)

- (1) Pravo na utvrđivanje porezne obveze i pravo na pokretanje postupka naplate zastarijeva za pet godina računajući od dana kada je zastara počela teći.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, pravo na utvrđivanje poreza ne zastarijeva ukoliko nije podnesena prijava ili je podnesena lažna porezna prijava ili ako je osoba koja je počinila prekršaj namjerno prikrila ili poduzela bilo koju radnju da sakrije prekršaj.
- (3) Zastara prava iz stavka (1) ovoga članka počinje teći:
 - a) nakon isteka godine u kojoj je nastala porezna obveza;
 - b) po isteku godine u kojoj je donesena pravomoćna presuda za kazneno djelo;
 - c) nakon isteka godine u kojoj je tijekom postupka ispitivanja porijekla imovine utvrđeno da ima osnove za oporezivanje.
- (4) Zastara prava Porezne uprave na utvrđivanje i naplatu porez na dohodak ne teče:
 - a) za vrijeme od pokretanja upravnog spora do pravomoćnosti sudske odluke;
 - b) za vrijeme kada je drugim zakonom propisano da postupak ne može otpočeti, odnosno da se započeti postupak prekida.
- (5) Vrijeme trajanja prekida zastare iz stavka (4) ovoga članka ne računa se u rok za zastare.

Članak 72.

(Apsolutna zastara)

- (1) Pravo na utvrđivanje, naplatu, povrat, porezni kredit, kao i izmirenje dospjelih obveza putem preknjižavanja, uvijek zastarijeva u roku od deset (10) godina od isteka godine u kojoj se trebalo utvrditi ili naplatiti, odnosno u kojoj je izvršena pretplata.
- (2) Porezna uprava, po isteku roka iz stavka (1) ovoga članka, po službenoj dužnosti, donosi rješenje o prestanku porezne obveze, odnosno o prestanku prava na povrat, porezni kredit, kao i na izmirenje dospjelih obveza putem preknjižavanja, zbog zastare.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 73.

(Prekršaji poreznog agenta)

- (1) Isplatalj prihoda odnosno porezni obveznici koji, činjenjem ili nečinjenjem, naprave prekršaj u vezi s odredbama ovoga Zakona, podliježu novčanoj kazni za prekršaje.
- (2) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 70.000,00 KM kaznit će se za prekršaj porezni agent – pravna osoba ako:
 - a) za svoje zaposlene i fizičke osobe bez zasnivanja radnog odnosa ne izvrši obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada (članak 46. ovoga Zakona);
 - b) ne izvrši prijavu obračunatog poreza na dohodak na propisani način (čl. 55. do 59. ovoga Zakona);
 - c) ne vrši isplate zaposlenim, građanima, trećim osobama na račun kod banke odnosno suprotno načinu isplate koje se obveznicima poreza na dohodak mogu izvršiti na ostale račune u gotovom novcu (članak 68. ovoga Zakona);
 - d) ne dostavljaju izvješće o obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak poreznim obveznicima (članak 55. stavak (4) ovoga Zakona);
 - e) u propisanom roku ne uplati ili uplati manju akontaciju poreza na dohodak (članak 46. stavak (1), članak 50. stavak (1), članak 51. stavak (1), članak 52. stavak (1) i članak 53. stavak (1) ovoga Zakona)
- (3) Za prekršaj iz stavka (2) ovoga članka, kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stavka (2) ovoga članka, kaznit će se i fizička osoba – samostalni poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.
- (5) Novčane kazne propisane st. (2), (3) i (4) ovoga članka povećavaju se za 50% u slučajevima kada je isplatalj prihoda odnosno porezni obveznik ponovno ili više puta počinio prekršaj iz stavka (2) ovoga članka, ali ne preko maksimalnih iznosa propisanih posebnim propisima.

Članak 74.

(Prekršaji poreznog obveznika)

- (1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj porezni obveznik ako:
 - a) ne izvrši Godišnju prijavu poreza na dohodak, obračun i uplatu poreza na dohodak (članak 60. ovoga Zakona)
 - b) u propisanom roku ne prijavi početak obavljanja djelatnosti, iznajmljivanja i/ili ostvarivanja dohotka (članak 65. ovoga Zakona)
 - c) u propisanom roku ne uplati ili uplati manju akontaciju poreza na dohodak.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka, kaznit će se i fizička osoba – samostalni poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (3) Novčane kazne propisane st. (1) i (2) ovoga članka povećavaju se za 50% u slučajevima kada je porezni obveznik ponovno ili više puta počinio prekršaj iz stavka (1) ovoga članka, ali ne preko maksimalnih iznosa propisanih posebnim propisima.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 75.

(Prijelazne odredbe)

Porezne obveze koje su nastale do dana stupanja na snagu ovoga Zakona izvršit će se sukladno propisima koji su bili na snazi u momentu nastanka porezne obveze.

Članak 76.

(Podzakonski akti)

Federalni ministar financija će u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će detaljnije urediti oporezive i neoporezive prihode, te propisati način utvrđivanja oporezivog dohotka, načela utvrđivanja dohotka, postupak utvrđivanja poreza na dohodak, način uračunavanja poreznog kredita, oblik i sadržaj prijave, izvješća i drugih evidencija, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način obavljanja godišnjeg obračuna poreza na dohodak, te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave, pravila i način isplate dohotka²¹, i druga pitanja od značaja za oporezivanje.

Članak 77.

(Prestanak važenja)

Danom početka primjene ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13).

Članak 78.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se **od 1. siječnja 2020.**²²

²¹ Amandman XVI. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 76. riječi: "u gotovom novcu," se brišu.

²² Amandman XVII. Vlade FBiH iz rujna 2019. godine

U članku 78. datum: „1. siječnja 2019. " se zamjenjuje datumom „1. siječnja 2020. "

OBRAZLOŽENJE

1. Ustavna osnova

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku III.1. točka c), koji je izmijenjen Amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i članka IV.A.20.(1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o financijama i financijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno financiranje.

2. Pitanja koja se rješavaju zakonom

Svrha zakona jeste osigurati javni prihod za proračune kantona, kroz namet poreza na dohodak fizičkim osobama rezidentima Federacije i nerezidentima koji ostvaruju dohodak na teritoriju Federacije. Pitanja koja se rješavaju u samom Zakonu jeste definiranje svih izvora prihoda i rashoda u svrhu utvrđivanja dohotka, uređivanje osoba koje su obvezne plaćati porez na dohodak, kao i samu metodologiju obračuna, prijave i plaćanja poreza na dohodak.

Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015 -2018. godina je usko povezana s ciljevima novog pristupa EU ekonomskom upravljanju na Zapadnom Balkanu i sukladna je programu ekonomskih reformi, kao temeljnim elementom koji treba potaknuti sveobuhvatne strukturalne reforme kako bi se održala makroekonomska stabilnost i postigao rast i konkurentnost. Jedan od ciljeva Reformske agende jeste osiguranje srednjoročne fiskalne održivosti *kroz znatno smanjenje opterećenja na rad*, što se može postići otvaranjem novih radnih mjesta. Međutim, generalno je potrebno smanjiti stope doprinosa sa 41,5 na 33,5%, što iziskuje proširenje porezne osnovice za obračun doprinosa i poreza na dohodak, zbog sustava plaća, uključivanjem u osnovicu ranije neoporezivih naknada. S ciljem zaštite zaposlenih s najnižim primanjima u društvu do negativnih posljedica promjene u sustavu doprinosa, predlaže se usvajanje novoga Zakona o porezu na dohodak kako bi se umanjilo porezno opterećenje ove kategorije.

Pored toga, zakonom se paralelno utječe na smanjenje sive ekonomije koja se reflektira kroz nedorečenost pravne norme i neusklađenost propisa. Dosadašnji Zakon o porezu na dohodak imao je izdašne neoporezive naknade koje su korištene kao izvor financiranja rada na crno, te se novim propisom nastoje smanjiti i suzbiti korištenje socijalnih davanja u druge svrhe, osim njihove namjene. Nedostatak kaznene politike u zakonu je također potpomoglo razvoju sive ekonomije, što se novim propisom nastoji jasnije i preciznije urediti.

Promatrajući prihodovnu stranu, cilj zakona je i osigurati srednjoročnu fiskalnu održivost kantonalnih proračuna, koji će uslijed smanjenja javnih prihoda s osnove jednog dohotka biti kompenzirani oporezivanjem drugog dohotka (ulaganje kapitala, nagradnih igara i igara na sreću, ostali dohodak), a što će se odraziti neutralnim efektom na ukupne javne prihode po ovom porezu.

Federalno ministarstvo financija kao obrađivač zakona je uključilo u oporezivi dohodak i dohodak od nagradnih igara i igara na sreću, koji je oporeziv i prema trenutnom zakonu. Naime, u nacrtu Zakona o porezu na dohodak koji je predmet javne rasprave, ovaj dohodak nije bio uključen iz razloga, što je u momentu dostavljanja Zakona prema Vladi FBiH i kasnije prema Parlamentu FBiH, porez kao takav bio „premješten“ u nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću, a brisan iz nacrta Zakona o porezu na dohodak. Sadašnja situacija, u kojoj Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću nije usvojen na Parlamentu FBiH, oporezivanje dohotka od igara na sreću i nagradnih igara je ponovno uključeno u Zakon o porezu na dohodak.

3. Razlozi za donošenje zakona

Zakon o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) koji je u sveobuhvatnoj reformi poreznog sustava donesen 2008. godine, prošao je niz izmjena u razdoblju do

2013. godine, s ciljem usuglašavanja i otklanjanja nepravilnosti koje su posljedica složenog i kompleksnog sistema oporezivanja prihoda fizičkih osoba. Porezni sustavi sadrže razne porezne oblike koji su usmjereni na jednu od dva koncepta oporezivanja. U postojećem zakonu dominira tzv. potrošni koncept oporezivanja dohotka. To znači da porez na dohodak tereti one dijelove dohotka koji su namijenjeni potrošnji dok su dijelovi dohotka, koji su nastali od štednje i investiranja (dividende, kamate i ostali dohoci od kapitala), izuzeti od oporezivanja.

S druge strane postoji i tzv. dohodovni koncept koji mnogo šire definira oporezivi dohodak, odnosno uključuje sve vrste dohotka koji se mogu koristiti za potrošnju (uključujući i dohodak od ulaganja kapitala). Upravo elementi dohodovnog koncepta sadržani su u predloženom novom Zakonu o porezu na dohodak.

Dosadašnja primjena Zakona pokazala je da su osnovna načela dobro postavljena i da u danim okolnostima omogućavaju dosta objektivno oporezivanje prihoda koje ostvaruju fizičke osobe u Federaciji. Međutim, u samoj primjeni Zakon je iskazao niz slabosti koja se najviše ogleda u uskoj i fleksibilnoj poreznoj osnovici dohotka te nedorečenosti pravne norme, što je nedostatak tzv. potrošni koncept oporezivanja dohotka. Pored toga, postojeći Zakon je imao visok stupanj socijalne osjetljivosti na primanja kako kroz uvođenje osobnog odbitka (porezne kartice) kroz izdržavane članove obitelji, tako kroz veliki obuhvat izuzetih prihoda od poreza.

Nedorečenost pravne norme je posebno utjecala na formiranje porezne baze kako s aspekta obuhvata oporezivih prihoda, poreznih obveznika tako i s aspekta odredbi koje formiraju osnovicu dohotka, što je imalo implikacije na proširenje zone sive ekonomije i smanjeno prikupljanje javnog prihoda. Trenutna osnovica dohotka je suviše fleksibilna i uska što omogućava poreznu evaziju. Porezna evazija je potpomognuta i izuzimanje određenih prihoda od obveze plaćanja poreza na dohodak, te njihovo neograničavanje, kao i oporezivanje odnosno neoporezivanje određene kategorije poreznih obveznika ili dohotka, kao i neadekvatne kaznene politike odnosno odsustvo iste.

Ovim novim Zakonom o porezu na dohodak nastoje se ukloniti svi nedostaci koji su tijekom primjene postojećeg propisa uočeni i upotpuniti s konceptom tzv. dohodovnog oporezivanja dohotka.

Uzimajući u obzir da ovaj propis u najširoj mjeri ima utjecaj na veliki broj poreznih obveznika, sve građane Federacije BiH, načelo pravednosti, koje je osnovni postulat u raspodjeli poreznog tereta, uzet je u razmatranje prilikom sačinjavanja ovog propisa. Naime, u teoriji je zastupljeno načelo pravednosti raspodjele poreznog tereta, a što se ogleda kroz dva osnovna načela: 1) ekvivalencija i 2) ekonomska snaga. Prema načelu ekvivalencije, porezi se pravdaju kao svojevrsna cijena za javna dobra i usluge, odnosno stavljaju se u direktnu ili indirektnu vezu s dobrima i uslugama koje pribavlja država. Prema načelu ekonomske snage kao polazište za razrez poreza uzima se u obzir sposobnost poreznog obveznika da doprinosi financiranju javnih rashoda. S druge strane, načelo ekonomske snage promatra se kroz aspekte horizontalne i vertikalne pravednosti. Oporezivanje prema ekonomskoj snazi zahtijeva da obveznici s jednakom ekonomskom snagom snose isti porezni teret (horizontalna pravednost) dok obveznici s većom ekonomskom snagom trebaju snositi veći porezni teret (vertikalna pravednost). Ono što je zajedničko kod oba aspekta jeste kako utvrditi ekonomsku snagu i odabrati prikladan koncept oporezivanja te snage. Općenito, ekonomska snaga može se mjeriti kroz dohodak, ukupnu potrošnju i imovinu.

Predloženi Zakon koncipiran je da ima neutralan fiskalni efekt, odnosno fiskalnu održivost proračuna, te pozitivan efekt na strani poreznih obveznika u smislu većeg raspoloživog dohotka nakon oporezivanja (s posebnim osvrtom na osobe s nižim primanjima) i smanjenje troškova rada na strani poslodavaca.

Navedena porezna reforma primarno je usmjerena na smanjenje fiskalnog opterećenja rada kroz smanjenje zbirne stope doprinosa za 9% sa sadašnje stope od 41,5% na 32,5%, koje nije bilo moguće provesti bez proširenja osnovice za obračun poreza na dohodak uključivanjem u osnovicu ranije neoporezivih naknada (topli obrok, prijevoz, regres i dr.) i drugih izuzetih prihoda fizičkih osoba.

Kako takvim širim poreznim obuhvatom ne bi bila umanjena primanja radnika s nižim plaćama, Prijedlogom zakona o porezu na dohodak povećan je iznos neoporezivog dijela dohotka, odnosno osobnog odbitka sa sadašnjeg 300 KM na 800 KM na mjesečnoj razini. To znači da radnici čija ukupna mjesečna primanja iz radnog odnosa (plaća, topli obrok, prijevoz, regres i dr.) ne prelaze iznos od 800 KM neće plaćati porez. Iako se stopa poreza na dohodak povećava sa 10% na 13%, porezno

rasterećenje obuhvatit će sve radnike čije su plate do 1.400 KM, a koji čine oko 85% od ukupnog broja poreznih obveznika.

Cilj zakona je zaštita tzv. niskog dohotka koji je postavljen na granici od 800 KM, jer isti neće biti oporezovan, a porezni teret je prenesen na veći dohodak. I ako nominalna stopa iznosi 13%, efektivna stopa poreza na dohodak, bi se kretala od 0 do 13%, ovisno o visini primanja, tako da ona na primanju od npr. 1000 KM iznosi 2,32%, na primanju 1407 KM iznosi 5,06% na primanju 2.507 KM iznosi 8,35%

S druge strane, proširenje porezne osnovice na koju će se obračunavati doprinosi, davat će veća buduća prava iz osnove mirovinskog osiguranja zaposlenicima odnosno veće mirovine. Sadašnja primanja radnika koja čine skoro 50% neoporezivih primanja radniku su umanjivali buduća prava iz osnove mirovinskog osiguranja. Ukoliko je radnik imao ukupna primanja od 650 KM samo na iznos 406 KM koju čini minimalna plaća su mu se obračunavali doprinosi iz osnove mirovinskog osiguranja (100,03 KM), a predloženim rješenjima će mu se obračunavati na iznos od 650 KM odnosno (175,73 KM)

Proširenjem porezne osnovice i smanjenjem zbirne stope doprinosa sa 41,5% na 32,5% troškovi poslodavaca smanjuju se za oko 1,54% promatrajući kumulativno. Primjenjujući OECD metodologiju izračuna, ukupno fiskalno opterećenje rada, mjereno kao suma poreza i doprinosa u odnosu na ukupan trošak poslodavca po osnovi rada, bit će smanjeno sa 36,42% na 35,22%. Na minimalnim primanjima zaposlenih do 500 KM troškovi poslodavaca će biti malo veći u odnosu na postojeće (za oko 4%), što je direktna posljedica većeg udjela do sada neoporezivih isplata u ukupnim primanjima. Međutim, s rastom primanja zaposlenih iznad 650 KM, i pored proširenja porezne osnovice, troškovi poslodavaca će se smanjivati uslijed efekta značajno smanjene zbirne stope doprinosa (raspon smanjenja troškova kreće se od 0,74% do 5,89% s rastom primanja zaposlenih).

Predloženo oporezivanje i smanjenje doprinosa sa sadašnjih 41,5% na 32,5%, iznimno je stimulativno za bavljenje biznisom, za privlačenje stranih investicija, pri čemu bi ovakva stopa bila najniža ne samo u regiji već i šire u europskim razmjerima. Ovakva reforma bi doprinijela cjenovnoj konkurentnosti BiH i FBiH jer smanjuje fiskalno opterećenje rada koje je sadržano u cijenama izvoznih dobara. Dakle, postigao bi se dvostruki pozitivan utjecaj na smanjenje trgovinskog deficita.

Novim Zakonom o porezu na dohodak paralelno se utječe na smanjenje sive ekonomije, budući da je sadašnji zakon imao izdašne neoporezive naknade koje su korištene kao izvor financiranja sive ekonomije, te se novim propisom nastoji smanjiti i suzbiti korištenje socijalnih davanja u druge svrhe, osim njihove namjene. Značajno prisustvo sive ekonomije otežava efikasnu raspodjelu resursa i usporava gospodarski razvoj, jer gospodarski subjekti skloni poreznim utajama predstavljaju nelojalnu konkurenciju gospodarskim subjektima koji posluju u legalnim tokovima. S druge strane, iskustva iz istočne Europe i zemalja bivše Jugoslavije govore da je siva ekonomija najprisutnija u oblasti rada. Ovdje razlikujemo slučaj kompletno neregistriranih radnika ("rad na crno") i slučaj radnika registriranih na minimalnu zaradu koji primaju značajna dodatna, neregistrirana sredstva – „rad na sivo“. "Rad na sivo" je jako teško identificirati i još teže dokazati.

Na ovaj način bi se ostvarilo poboljšanje uvjeta poslovanja gospodarskih subjekata jer bi se smanjile porezne utaje i smanjila bi se "korist" koju trenutno ostvaruju gospodarski subjekti koji posluju u oblasti sive ekonomije. S obzirom na stimulativne stope oporezivanja koje predlažemo, može se očekivati da jedan broj gospodarstvenika neće imati potrebe da prikriva isplatu plaća, a time i obveze po osnovi plaća. Za pretpostaviti je da bi značajnim smanjenjem opterećenja rada došlo do povećanja porezne discipline što bi dodatno smanjilo sivu ekonomiju i rezultiralo dodatnim javnim prihodima.

Imajući u vidu da politika oporezivanja dohotka utječe na zaposlenike, na poslodavce i proračune kantona i jedinica lokalne samouprave, čiji je javni prihod, stoga se sagledao i utjecaj predloženih rješenja na sve kategorije.

U cilju zaštite proračuna kantona i jedinica lokalne samouprave čiji je prihod porez na dohodak, sačinjena je analiza utjecaja predložene politike oporezivanja. S obzirom da je porez na dohodak javni prihod koji ima izvore iz 6 kategorija dohotka i to: (1) dohodak od nesamostalnog rada, (2) dohodak od samostalnog rada, (3) dohodak od imovine i imovinskih prava, (4) dohodak od ulaganja kapitala, (5) dohodak od nagradnih igara i igara na sreću i (6) ostali dohodak, za svaku od navedenih kategorija pojedinačno izvršeno je simuliranje budućih javnih prihoda.

Najveći udjel u strukturi poreza na dohodak kao javnog prihoda čini dohodak od nesamostalne djelatnosti između 70-80% iznosa ovisno o kantonima. Za potrebe simuliranja naplate ovog javnog prihoda korišteni su stvarni podaci o oporezivim primanjima koje posjeduje Porezna uprava Federacije BiH, kao jedini organ na teritoriju FBiH koji posjeduje točne podatke o svim zaposlenim, zatim stvarni podaci o uplaćenim javnim prihodima na ime poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti koje posjeduje Federalno ministarstvo financija, a koje prikuplja od kantona, te pretpostavljeno ponašanje poslodavaca. Koristio se mikrosimulacijski model u okviru ekonometrijskog alata STATA, razvijen u suradnji s USAID-om, a konzervativnijim i opreznijim pristupom ponašanja poslodavaca.

Važno je istaknuti da se Prijedlogom zakona o porezu na dohodak i dalje zadržava sintetički sustav oporezivanja dohotka fizičkih osoba koji je prisutan u zakonodavstvu suvremenih država (načelo svjetskog dohotka). To znači da se sveobuhvatno oporezuje dohodak fizičkih osoba iz šest izvora i to: (1) dohodak od nesamostalnog rada, (2) dohodak od samostalnog rada, (3) dohodak od imovine i imovinskih prava, (4) dohodak od ulaganja kapitala, (5) dohodak od nagradnih igara i igara na sreću i (6) ostali dohodak.

U Zakonu o porezu na dohodak izvršena je i harmonizacija s drugim propisima unutar Federacije i Bosne i Hercegovine, a u cilju uspostavljanja jedinstvenog ekonomskog prostora, te je izvršeno usklađivanje s rješenjima iz Zakona o prekršajima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 63/14), Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 26/16) i drugim propisima koji imaju utjecaja na primjenu Zakona o porezu na dohodak.

Međunarodni monetarni fond je dostavio i svoje preporuke po pitanju glavnih odrednica u ovom Zakonu, s tim da je podržao proširenje definicije oporezivog dohotka tako što uključuje sve izvore dohotka i mnogo različitih ranije neoporezivih naknada, što omogućava smanjenje oporezivanja rada kroz smanjivanje stopa obveznog socijalnog osiguranja i podržavanje boljeg uvezivanja između plaćanja doprinosa i korištenja socijalnih davanja. Uvođenje oporezivanja dividende predstavljen je kao važan korak ka smanjivanju na minimum poticaja za poduzeća da koriste nisku stopu CIT od 10 postotaka za zaobilaženje aranžmana zapošljavanja. Pored toga dao je preporuke da se maksimalno smanji široka lepeza neoporezivih naknada.

Budući da se izmjene i dopune odnose na preko 50% postojećeg teksta zakona, predloženo je donošenje novoga Zakona o porezu na dohodak.

4. Obrazloženja predloženih rješenja u zakonu

Koncept ovoga Zakona, kao i koncept trenutno važećeg Zakona o porezu na dohodak, zasniva se na principima pravednosti, jednakosti i dohodovnom konceptu oporezivanja dohotka koji fizička osoba tijekom poreznog razdoblja ostvari i naplati na teritoriju Federacije i/ili na području drugih dijelova Bosne i Hercegovine i/ili u inozemstvu.

4.1. TKO PLAĆA POREZ NA DOHODAK

Obveznik poreza na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Dakle, porezni je obveznik pojedinac, a ne pravna osoba. To je pojedinac koji prima plaću ili naknadu ili autorski honorar, posjeduje obrt koji mu donosi dohodak i sl. Poreznim obveznikom smatraju se rezidenti i nerezidenti. Rezident je fizička osoba koja u Federaciji ima prebivalište i uobičajeno boravište. Nerezident je fizička osoba koja u Bosni i Hercegovini nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, ali u Federaciji ostvaruje dohodak.

4.2. NA ŠTO SE NE PLAĆA POREZ

Porez na dohodak neće se plaćati ukoliko pojedinac primi određena sredstava od državnih, entitetskih i kantonalni proračuna, kao i izvanproračunskih fondova, neovisno o iznosu koji je primio.

Porez na dohodak neće se plaćati na točno definirana primanja (stipendije, donacije, naknade iz osiguranja, pomoći i sl.) koja će pojedinac dobivati/primati od bilo koje druge pravne osobe, s tim da je limitiran iznos za porezno razdoblje.

4.3. ŠTO SE SMATRA DOHOTKOM

Dohodak se definira kao razlika prihoda i rashoda nastalih tijekom poreznog razdoblja koji se utvrđuju načelom blagajne odnosno tek nakon primljenih uplata odnosno obavljenih isplata.

Dohodak koji se oporezuje proizlazi iz šest izvora dohotka:

- dohodak od nesamostalnog rada
- dohodak od samostalnog rada
- dohodak od imovine i imovinskih prava
- dohodak od ulaganja kapitala
- dohodak od nagradnih igara i igara na sreću
- ostali dohodak.

4.3.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOGRADA

Prihodi od nesamostalnog rada smatraju se sva primanja koja poslodavac da fizičkoj osobi (pojedincu), neovisno je li ta osoba u radnom odnosu ili ne, za rad izvršen po uputama poslodavca odnosno isplatitelja. Pojedinaac ne snosi nikakav poslovni rizik, a u posao ulaže samo svoj rad, dok poslodavac/isplatitelj određuje uvjete rada kao što su mjesto, vrsta i vrijeme rada.

Dohodak od nesamostalnog rada utvrđuje se kao razlika svih oblika prihoda i rashoda (doprinosi na socijalno osiguranje i osobni odbitak) nastao tijekom poreznog razdoblja. Na tako dobivenu osnovicu dohotka primjenjuju se porezna stopa od 13 % da bi se dobio iznos mjesečne akontacije poreza na dohodak od nesamostalnog rada. Tako utvrđenu akontaciju poreza na račun kantonalnog proračuna uplaćuje poslodavac za zaposlenika, odnosno isplatitelj dohotka za pojedinca. Ako je porezni obveznik tijekom godine primao samo plaću, ne treba podnositi Poreznoj upravi Godišnju poreznu prijavu jer se porez koji je isplatitelj za njega uplatio smatra konačno uplaćenim porezom.

4.3.2. DOHODAK OD SAMOSTALNOGRADA

Prihodi od samostalnog rada smatraju se svi prihodi koje ostvari pojedinac koji ima registriranu osnovnu, dopunsku ili dodatnu djelatnost (poljoprivreda, prijevoz, trgovina, ugostiteljstvo, turizam, i sl.)

Dohodak od samostalnog rada čine:

- dohodak od obrta i djelatnosti srodnih obrtu
- dohodak od trgovačke, turističke i ugostiteljske djelatnosti
- dohodak od poljoprivrede, šumarstva i ribolova
- dohodak od ostale samostalne djelatnosti (odvjetnici, javni bilježnici, zdravstveni radnici i sl.)

Dohodak od samostalnog rada utvrđuje se kao razlika poslovnih prihoda i rashoda vezanih za obavljanje posla. Poslovni prihodi jesu dobra (u obliku novca, stvari, materijalnih prava, usluga i dr.) ostvarena po tržišnoj vrijednosti tijekom poreznog razdoblja. Poslovni rashodi su troškovi nastali s ciljem ostvarenja prihoda. To su izdaci za materijal, robu, energiju, plaće osoblja (s porezima i doprinosima), amortizacija dugotrajne imovine, i sl. Na tako dobivenu osnovicu dohotka primjenjuju se porezna stopa od 13 % kako bi se dobio iznos mjesečne akontacije poreza na dohodak od samostalnog rada. No to ne znači da je time njihova porezna obveza prema Poreznoj upravi završena, jer se tek godišnjom poreznom prijavom utvrđuje njihova konačna porezna obveza.

Mogućnost paušalnog oporezivanja postoji za one obrtnike, prijevoznike, trgovce pojedince, te za osobe koje se bave poljoprivredom i šumarstvom, a koji nisu obveznici PDV-a. Tako se njihov porez može odrediti u obliku paušalnoga iznosa, a ne na temelju poslovnih rezultata iz njihovih poslovnih knjiga. Na temelju pisanog zahtjeva obveznika, Porezna uprava izdaje rješenje prema kojemu obveznik mora postupati.

4.3.4 TKO PLAĆA PAUŠALNO POREZ NA DOHODAK

- ako obavlja obrtničku djelatnost i djelatnosti srodne obrtničkim, sami bez zaposlenih drugih osoba i ako se obavljanje djelatnosti zasniva na vještini, a ne sredstvima za obavljanje djelatnosti – kućna radinost (70,00 KM)

- ako obavlja stare i tradicionalne zanate utvrđene prema propisu koji uređuje zaštitu tradicionalnih i starih obrta i zanata, sami ili s najviše dva zaposlena (50,00 KM)
- ako obavlja prijevozničku djelatnost (teret) samo s jednim sredstvom prijevoza nosivosti do 8 tona (80,00 KM)
- ako obavlja prijevozničku djelatnost (putnici) samo s jednim sredstvom prijevoza (50,00 KM)
- ako obavlja djelatnost(i) iz oblasti poljoprivrede i šumarstva - kojim stječe svojstvo poljoprivrednika (70,00 KM)
- obveznici koji obavljaju djelatnost iz oblasti poljoprivrede u svojstvu obiteljskog poljoprivrednog gazdinstva u iznosu od 100,00KM
- ako obavlja djelatnost trgovine na malo osobnim radom izvan prodavaonice obveznici koji obavljaju trgovinsku djelatnost – trgovac pojedinac, sami bez zapošljavanja drugih osoba (70,00 KM)
- ako obavlja turističku djelatnost (turistički vodič, pratilac ili animator) (70,00 KM).

4.3.4. DOHODAK OD IMOVINE I IMOVINSKIH PRAVA

Dohodak od imovine i imovinskih prava ostvaruje se iznajmljivanjem pokretne i nepokretne imovine, otuđenjem nekretnina te otuđenjem, odnosno prodajom, ustupanjem, zamjenom, nasljeđem, poklonom ili drugim prijenosom imovinskih prava.

Pri iznajmljivanju pokretne i nepokretne imovine porez na dohodak plaća se na iznos zakupa umanjen za 20% na ime troškova nastalih radi iznajmljivanja. Porez na dohodak plaća se u obliku akontacija po stopi 13% bez prava na osobni odbitak, ukoliko postoji dugoročni zakup. Ukoliko postoji kratkoročni zakup, porez na dohodak se plaća pri svakom primanju zakupa.

Dohodak od otuđenja nekretnina ne oporezuje se ako je nekretnina prodana nakon pet godina od dana nabave, odnosno ako je služila za stanovanje poreznog obveznika. Ukoliko se nekretnina prodaje prije isteka pet godina od dana nabave ili ako nije služila za stanovanje poreznog obveznika, plaća se porez na dohodak od prodaje nekretnina. Porez se plaća jednokratno na razliku između cijene prodaje ili nabave po stopi 13%.

Porez na dohodak od imovinskih prava (stvarnih prava nad nepokretnom imovinom; autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijskog vlasništva i udjela u kapitalu pravnih osoba, dionica i ostalih vrijednosnih papira, uključujući i investicijske fondove) plaća se na realizirani dohodak po stopi 13%. Na imovinska prava koja čine autorska prava na pisana, glazbena, znanstvena i dr. slična djela, porez na dohodak plaća se na iznos prihoda umanjen za 30% na ime troškova, kao i na vremenski ustupljeno pravo korištenja.

4.3.5. DOHODAK OD ULAGANJA KAPITALA

Dohotkom od ulaganja kapitala smatraju se:

- kamate na oročenu ili rentnu štednju koje se pripisuju poreznom obvezniku (uključujući i prinos, nagradu, premiju i svaku drugu naknadu ostvarenu iznad visine uložениh sredstava), kamata po vrijednosnim papirima, kamata po osnovi danih zajmova i kamate kao raspodjele prihoda investicijskog fonda, ako se ne oporezuju kao udio u dobiti na osnovu podjele dobiti ili prihoda investicijskog fonda.
- svaka raspodjela dobiti privrednih društava u bilo kojem obliku, a posebno: primici po osnovi dionica ili udjela u dobiti privrednih društava koje ostvaruju putem prijenosa, dodjele ili kupovine vlastitih dionica ili udjela, kao i izuzimanje imovine i korištenje usluga privrednih društava za njihove privatne potrebe (skrivenе isplate dobiti).
- svaki prinos koji se ostvaruje držanjem vrijednosnog papira i izvedenica vrijednosnih papira.

Osnovica za oporezivanje dohotka od ulaganja kapitala jeste cjelokupni dohodak ostvaren po svim navedenim osnovama bez priznavanja rashoda. Porez na dohodak od ulaganja kapitala plaća se u obliku akontacije poreza po odbitku, tj. isplatitelj pri svakoj isplati dohotka od ulaganja kapitala mora uplatiti akontaciju poreza na tako ostvaren dohodak po stopi od 10%. Uplaćena akontacija poreza smatra se konačno uplaćenim porezom na godišnjoj razini, pa porezni obveznici ne moraju za taj

dohodak podnositi godišnju poreznu prijavu.

Dividenda ili raspodjele dobiti postaju oporezive samo ukoliko se izvrši isplata iste prema vlasnicima kapitala – fizičkim osobama, odnosno samo u momentu kad dividenda postaje dohodak. Ukoliko se dividenda ne isplaćuje onda se ne oporezuje. Isti je princip i kod oporezivanje kamate na štednju i to samo oročenu, a ne i kamatu na tekuće račune.

4.3.6. DOHODAK OD NAGRADNIH IGARA I IGARA NA SREĆU

Dohodak od nagradnih igara i igara na sreću smatra se:

- dobitak ostvaren sudjelovanjem u nagradnoj igri koju organizira pravna osoba u propagandne svrhe, a dobitniku je isplaćen odnosno dan u novcu, proizvodu, usluzi, pravu, s tim da je vrijednost nagrade veće od 100,00 KM.
- dobitak ostvaren sudjelovanjem u igrama na sreću koji organiziraju priređivači igara na sreću.

Osnovica za oporezivanje dohotka od nagradnih igara je visina vrijednosti dobivene nagrade. Osnovica za oporezivanje dohotka od igara na sreću jeste razlika između ostvarenog dobitka i izvršene uplate od strane sudionika (igrača). Porez na dohodak plaća se pri svakoj isplati dobitka po stopi 13% bez prava na osobni odbitak.

4.3.7. OSTALI DOHOTAK

Ostalim dohotkom smatra se:

- dohodak sportaša i sportskih stručnjaka koje ostvare i u sportu od sportske organizacije, kao što su naknade na ime zaključenja ugovora (transfer i dr.), naknade za korištenje lika sportaša i te novčane i druge nagrade.
- dohodak od povremenih slobodnih aktivnosti koje fizička osoba ostvari radom, bez zasnivanja radnog odnosa s poslodavcem, a kojim se bavi kao slobodnim aktivnostima, kao što su revizor, savjetnik, novinar, računovođa, inženjer, arhitekt, geodet, prevoditelj, dizajner, programer, organizator, turistički vodič, sudski vještak, aktuar, ovlašteni procjenjivač, trgovački putnik, akviziter, aktivnost članova skupština, nadzornih odbora, upravnih odbora, odbora za reviziju, stečajnih upravitelja.
- drugi ostali dohodak koji po svojoj prirodi čine dohodak fizičke osobe, a koji nisu oporezivi po drugoj osnovi u skladu s ovim Zakonom. U ovu kategoriju dohotka uključuje se i oporezivanje dohotka ostvarenog samozapošljavanjem odnosno tzv. freelancer koji se uslijed razvoja informacijske tehnologije intenzivno razvija na teritoriju Federacije.

Osnovica za oporezivanje dohotka od povremenih slobodnih aktivnosti je visina iznosa prihoda umanjen za 30% na ime troškova. Osnovica za oporezivanje ostalog dohotka jeste izvršena isplata po stopi 13% bez prava na osobni odbitak.

4.4. POREZNE STOPE

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10% za Dohodak od ulaganja kapitala (dividenda) i 13% na sve ostale oblike dohotka (dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalnog rada, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od igara na sreću i nagradnih igara, ostali dohodak).

4.5. OSOBNI ODBITAK

Osobni odbitak je iznos prihoda koji nije oporeziv, tj. iznos koji umanjuje poreznu osnovicu jer se sa stajališta pravednosti smatra da ne treba oporezivati dohodak koji služi za pokrivanje osnovnih životnih potreba poreznog obveznika, tzv. egzistencijalni minimum. Osobni odbitak se odobrava poreznom obvezniku koji ostvaruje mjesečna primanja do 800 KM odnosno 9.600 KM na godišnjoj razini na ime dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti.

4.6. POREZNA PRIJAVA

Godišnja porezna prijava podnosi se Poreznoj upravi do kraja ožujka za prethodnu kalendarsku godinu. Prijave poreza na dohodak od nesamostalnog rada podnosi poslodavac ili isplatitelj do 10. u mjesecu za prethodni mjesec. Ostale pojedinačne prijave poreza na dohodak podnose se uz prilikom svakog

davanja ili primanja, istog dana ili prvog narednog radnog dana po izvršenoj isplati. Za dohotke koji se oporezuju po odbitku porezni obveznici ne podnose poreznu prijavu, a porez na dohodak koji isplatitelj plaća prilikom svake isplate dohotka smatra se konačno plaćenim porezom.

4.7. TKO NE MORA PODNIJETI GODIŠNJU POREZNU PRIJAVU

Ako su porezi i doprinosi uredno plaćeni ovi porezni obveznici ne moraju (ali mogu) podnijeti poreznu prijavu: zaposlenici kod samo jednog poslodavca, odnosno isplatitelj primitka, i/ili dohodak od ulaganja kapitala na ime kamate.

4.8. TKO MORA PODNIJETI GODIŠNJU POREZNU PRIJAVU

Poreznu prijavu obvezno podnose obveznici koji ostvare dohodak: od dva ili više poslodavca, od samostalnog rada, iz više izvora dohotka, iz RS/BD ili inozemstva. Obavezno ju podnose i ako je to naknadno zatražila Porezna uprava, te ako poslodavac (ili obveznik) nije platio akontaciju poreza.

4.9. POREZNE OLAKŠICE

Porezni obveznici imaju poreznu olakšicu radi unapređenja razvoja dobrovoljnih mirovinskih fondova, na način da se godišnji iznos poreza na dohodak umanjuje za 10% od godišnjeg osobnog odbitka odnosno 960 KM godišnje.

4.10. KAZNE

Za prekršaje učinjene u vezi s porezom na dohodak plaća se novčana kazna u iznosu od 5.000 do 70.000 KM ukoliko istu učini poslodavac ili isplatitelj dohotka. Pored toga propisane su i novčane kazne za fizičke osobe – porezne obveznike u iznosu od 3.000 do 10.000 KM.

5. Obrazloženje strukture i odredbi zakona

Zakon o porezu na dohodak sastoji se iz devet poglavlja i to: Osnovne odredbe, Porezni obveznik, Osnovica poreza na dohodak, Oporezivanje pojedinih vrsta prihoda, Postupak utvrđivanja, prijave i naplate poreza, Izvješćivanje i procedure, Zastara, Kaznene odredbe i Prijelazne i završne odredbe.

- I. Poglavlje. - *Osnovne odredbe* uređuje predmet Zakona, kao i definiranje pojmova koji se koriste u Zakonu, a koji imaju višestruko značenje, radi jednostavnijeg tumačenja odredbi Zakona.
- II. Poglavlje. - *Porezni obveznik* uređuje poreznog obveznika poreza na dohodak, te se uvodi pojam neograničene i ograničene porezne obveze, koja predstavlja osnovu načela svjetskog dohotka. Zatim se pojmovno uređuje rezidentnost i nerezidentost kao jedan od temelja osnove oporezivanja dohotka, i prave izuzeća osoba koja ne podliježu oporezivanju.
- III. Poglavlje. - *Osnovica poreza na dohodak* uređuje način formiranja i oporezivanja dohotka, odnosno identifikacija oblika oporezivih prihoda, kao i izuzimanje određenih prihoda od oporezivanja, zatim definiranje oblika odbitnih rashoda kao elemenata koji utječu na formiranja oporezivog dohotka. Kao osnovno načelo na kojem počiva oporezivanje dohotka uvodi se načelo blagajne. Određuju se stope poreza na dohodak kao i definiranje načina oporezivanja kao generalnog oblika koji se primjenjuje različito od vrste dohotka s ciljem jasnijeg definiranja metodologije utvrđivanja osnovice dohotka. Pored toga uređuje se način izbjegavanja dvostrukog oporezivanja koja se javlja uslijed primjene načela svjetskog dohotka. Za potrebe oporezivanja dohotka od samostalnog rada jasnije se definiraju povezane osobe i transferne cijene s ciljem izbjegavanja diskriminacije obavljanja djelatnosti.
- IV. Poglavlje. - *Oporezivanje pojedinih vrsta prihoda* uređeno je šest odjeljaka na način da se u svakom od njih uređuju i definiraju vrste tih dohodaka i način formiranja osnovice poreza na dohodak.
 - Odjeljak A. Dohodak od nesamostalnog rada uređuje definiranje prihoda koja se uključuju u ovaj oblik dohotka kao i definiranje osnovice za oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada.
 - Odjeljak B. Dohodak od samostalnog rada uređuje definiranje prihoda koji se uključuju u ovaj oblik dohotka, osnovice za oporezivanje dohotka od samostalnog rada koji proizlazi iz obavljanja samostalne djelatnosti. U ovom dijelu jasnije se definiraju djelatnosti koje su predmet oporezivanja, kao i način formiranja oporezive osnovice. Posebno se definiraju poslovni prihodi i rashodi koji se uključuju prilikom formiranja

oporezive osnovice. Uvodi se paušalno oporezivanje kod samostalnih obrtnika kao oblik jednostavnijeg uređenja porezne obveze kod osoba koje ispunjavaju određene uvjete. Zatim se uređuje obveza vođenja poslovnih knjiga i evidencija, kao i pojam poreznog gubitka.

- Odjeljak C. Dohodak od imovine i imovinskih prava uređuje definiranje prihoda koja se uključuju u ovaj oblik dohotka, definiranje osnovice za oporezivanje kroz definiranje oporezivih prihoda od imovine i imovinskih prava. Jasnije se definira oporeziva osnovica kroz formiranje kapitalnih dobitaka, te se uređuje način njihovog formiranja. Zatim se uvodi mogućnost procjene dohotka kao „posljednje utočište“ prilikom utvrđivanja oporezivog dohotka.
- Odjeljak D. Dohodak od ulaganja kapitala uređuje definiranje oporezivih prihoda jasnijim definiranjem što se uključuje u oporezivi dohodak.
- Odjeljak E. Dohodak od nagradnih igara i igara na sreću uređuje oporezivanje prihoda koja se uključuju u ovaj oblik dohotka.
- Odjeljak F. Ostali dohodak uređuje definiranje ostalih oporezivih prihoda koji se uključuju prilikom ukupnog oporezivanja fizičkih osoba.

V. Poglavlje. - *Postupak utvrđivanja, prijave i naplate poreza* uređeno je kroz tri odjeljaka na način da u svakom od njih se uređuju i definiraju postupci za sve vrste tih dohodaka.

- Odjeljak A. Utvrđivanje poreza na dohodak uređuje definiranje postupka i obveza utvrđivanja akontacije poreza na dohodak (nesamostalni rad, samostalni rad, imovina i imovinska prava, ulaganje kapitala i ostali dohodak). Jasnije definiranje tko je obveznik uplate i obračuna poreza na dohodak uzimajući u obzir vrstu oporezivog dohotka.
- Odjeljak B. Prijava i uplata poreza na dohodak uređuje obvezu prijave dohotka od nesamostalnog rada, samostalnog rada, imovine i imovinskih prava, ulaganje kapitala i ostalog dohotka.
- Odjeljak C. Godišnja prijava poreza na dohodak uređuje obvezu podnošenja porezne prijave za porezne obveznike koji ispunjavaju određene uvjete.

VI. Poglavlje. - *Izvrješćivanje i procedure* uređeno je kroz dva odjeljaka na način da odvoji izvještajni dio od proceduralnog.

- Odjeljak A. Izvrješćivanja i prikupljanje podataka uređuje obvezu dostave podataka od strane poreznih obveznika, nadležnih organa i drugih osoba na zahtjev Porezne uprave u svrhu nadzora i utvrđivanja dohotka. Zatim uređuje obvezu uplate na račun, te ograničava plaćanja gotovim novcem.
- Odjeljak B. Proceduralne odredbe uređuje postupanje uslijed dugih postupaka, zatim obvezu uplate i plaćanja zatezne kamate, kao i zabranu isplate.

VII. Poglavlje. – *Zastara* uređuje odredbe zastare porezne obveze, pravo na pokretanje postupka naplate, te pravo poreznog obveznika na povrat kroz definiranje relativnog i apsolutnog roka zastare.

VIII. Poglavlje. - *Kaznene odredbe* uređuje definiranje prekršajnih odredbi kao i visine novčanih kazni za poreznog agenta – isplatitelja i poreznog obveznika.

IX. Poglavlje. - *Prijelazne i završne odredbe* uređuje definiranje obveza donošenja podzakonskih akata i stupanje na snagu zakona.

6. Financijska sredstva

Za provedbu ovoga Zakona nisu potrebna dodatna sredstva u Proračunu Federacije BiH.

7. Usklađenost s propisima Europske unije, europskim načelima i standardima

Obveza usklađivanja zakonodavstva u oblasti oporezivanja, uključujući mjere koje su usmjerene na dalju fiskalnu reformu proističe iz članka 98. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), a *kako bi se osiguralo efikasnije ubiranje poreza* i pospješilo suzbijanje poreznih prijevara, te da se posebno vodi računa o prioritetima pravne tečevine (acquisa) Zajednice u oblasti oporezivanja i *suzbijanja štetne konkurencije u oporezivanju*. Uklanjanje štetne konkurencije u oporezivanju trebalo bi se obaviti na temelju načela Kodeksa ponašanja za poslovno oporezivanje koji je usuglasilo Vijeće 1. prosinca 1997. Također je člankom 8. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SPP) popisana obveza usklađivanja u razdoblju do najviše šest godina.

Cilj Kodeksa ponašanja za poslovno oporezivanje jeste koordinacija poreznih sustava država članica EU, radi izbjegavanja nacionalnih poreznih mjera koje bi mogle negativno utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta EU.

U siječnju 2016., Europska komisija je predstavila Vanjsku strategiju za učinkovito oporezivanje kako bi osigurala koherentan pristup EU-a promociji dobrog poreznog upravljanja širom svijeta. U tom pogledu, EU snažno podupire napore OECD-a u smislu osiguravanja primjene viših standarda dobrog poreznog upravljanja širom svijeta kroz Inkluzivni okvir za primjenu BEPS-a, kroz rad Globalnog foruma na praćenju transparentnosti oporezivanja i Multilateralna konvencija o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim pitanjima. Ukoliko zemalja odbije poštovati standarde dobrog poreznog upravljanja, Europska komisija je predložila novi EU-ov proces popisivanja nekooperativnih poreznih jurisdikcija, te će Skupina za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja razmotri odgovarajuće protumjere kojima se prati popis.

Vijeće ministara BiH na svojoj 132. sjednici 8. veljače 2018. usvojio je Informaciju o rezultatima procijene od strane Skupine za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja Vijeća EU kojim se Bosna i Hercegovina obvezuje da će ispuniti obveze najdalje do kraja 2019. godine

Na temelju pisma o preuzimanju obveza poslanog 15. 11. 2017. ispred države BiH, Skupina za kodeks postupanja Vijeća (poslovno oporezivanje) nije preporučila uvrštavanje Bosne i Hercegovine na EU popis nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe koju je Vijeće EU usvojilo 5. 12. 2017., ali će uz pomoć podskupine za treće zemlje, pratiti provedbu ovih obveza i, ovisno o slučaju, može preporučiti izmjene EU popisa nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe početkom 2020., ako ove obveze ne budu provedene do kraja 2019.

Skupina za kodeks postupanja je tražila od BiH informacije o preciziranju vremenskog roka o pristupanju navedenim tijelima, te su u tijeku aktivnosti pripreme aplikacija na razini države BiH da se aktivno primjene standardi koje zahtjeva Globalni forum o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe, Inkluzivni okvir za BEPS i da se potpiše Multilateralna konvencija o uzajamnoj administrativnoj pomoći.

Globalni forum je vodeće svjetsko multilateralno tijelo u okviru kojeg se provode aktivnosti u području transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe. Postoji 147 jurisdikcija koje su trenutno članice Globalnog foruma, uključujući sve zemlje članice skupine G20, sve zemlje članice OECD-a, svi ključni međunarodni financijski centri i mnoge zemlje u razvoju. Svaka zemlja članica sudjeluje na ravnopravnoj osnovi i posvećena je borbi protiv porezne utaje kroz provedbu međunarodno usuglašenih standarda o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe. Globalni forum je povezan s drugim međuvladinim inicijativama poput borbe protiv nezakonitih financijskih tokova: unapređenje transparentnosti u porezne svrhe će, na primjer, također pomoći u borbi protiv korupcije i pranja novca. Veliki broj međunarodnih financijskih institucija uvrštava ocjene Globalnog foruma u svoje politike usmjeravanja ulaganja (npr. Razvojna banka Vijeća Europe, Europska banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka i Međunarodna financijska korporacija, članica Skupine svjetske banke). Na primjer, sve ove međunarodne organizacije ograničavaju usmjeravanje ulaganja u jurisdikcije za koje je ocijenjeno da "ne poštuju" ili "djelomično poštuju" standarde, što se utvrđuje analizom na istoj razini.

Nacrt zakona o porezu na dohodak kao pravni akt koji je ključan u prikupljanju informacija o primanjima fizičkih osoba, a koji je sačinjen u skladu s osnovnim načelima transparentnosti i predstavlja jednu od pretpostavki pristupanju Globalnom forumu. Zakon je sačinjen na način da osigura efikasnije ubiranje poreza proširenjem porezne osnovice i poreznih obveznika i suzbijanja štetne konkurencije u oporezivanju kontroliranjem visine neoporezivih prihoda.

Nakon uvida u sekundarne izvore prava Europske unije i analize odredbi Nacrta zakona o porezu na dohodak ustanovljeno je da trenutno ne postoje važeće direktive koje uređuju dostavljeni nacrt. Stoga, imajući u vidu obvezu propisanu odredbom članka 3. stavka (2) Uredbe o Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa zakonodavstvom Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/07), sačinili smo na propisanom obrascu Izjavu o usklađenosti, a Usporedni prikaz nismo iz navedenih razloga.